

Hmeljar

GLASILO KMETIJSKEGA KOMBINATA ŽALEC

LETO XXII

ŽALEC, FEBRUAR 1968

ŠTEVILKA 2

»Hmeljar« izdaja Centralni delavski svet. Ureja uredniški odbor: predsednik: Karel Kač; člani: Plaskan Vlado, Jeriček Zlatko, Janič Vinko in Janše Jože. Urednica strokovne priloge dipl. ing. Kač Miljeva. Glavni in odgovorni urednik ing. Vybihal Villi. — Uredništvo je na upravi KK Žalec. List izhaja mesečno. Letna naročnina 12 N-dinarjev. Rokopisov ne vračamo. — Tisk in klišaji »Celjski tisk« Celje.

Proizvodnja hmelja v kooperaciji

Svet koperantov podjetja je na seji 21. decembra 1967 obravnaval proizvodnjo hmelja lani in pogoje proizvodnje v letošnjem letu.

Lanskoletna letina ni bila zadovoljiva. V starih nasadih je bil dosežen poprečni hektarski donos 1.260 kg nasproti 1.570 kg v letu 1966. Glavni vzrok je suša, neugodna starostna struktura nasadov in pri delu hmeljarjev ne dovolj skrbna obdelava. Suša je najbolj prizadela obrate Braslovče, Polzelo in Trnovo. V Braslovčah je bil dosežen poprečni hektarski pridelek 1.175 kg, v Sempetru in Vrbju, kjer so bile vremenske razmere ugodnejše pa 1.620 kg odnosno 1.550 kg. Svet koperantov je imenoval posebno komisijo z nalogo, da izdela predlog za delni nadomestek škode tistim hmeljarjem, ki so bili zaradi suše zelo prizadeti. Te podatke še zbiramo in dokončen predlog še ni izdelan.

Struktura nasadov ni ugodna. Od 929 ha hmelja v koperacijski proizvodnji je bilo 88 ha prvoletnika, 51 ha drugoletnika, stari nasadi so pa stari poprečno 10 let.

Tudi pravočasni obdelavi hmelja bo potrebno posvetiti več skrbi, predvsem pa dati hmelju tista gnojila, ki mu pripadajo. Žal trosijo hmeljarji umetna gnojila, ki jih dobijo za proizvodnjo hmelja, tudi drugim kulturam, to se pa v proizvodnji hmelja maščuje.

Izpad pridelka je delno nadomestila boljša kvaliteta. Pridelali smo 36,81 % hmelja I. razreda, 60,92 % II. razreda, 2,10 % III. razreda in 0,17 % IV. razreda. Zaradi boljše kvalitete je bila odkupna cena v poprečju za 12 S-din pri kg boljša od predvidene.

V svetovnem merilu je bil pridelek hmelja boljši kot se je pričakovalo, kar je vplivalo na padec cen. Padec angleškega funta, izvažamo tudi na to valutno področje, nam je znižal poprečno prodajno ceno za kg hmelja za 35 S-din. Tudi domačim pivovarnam smo prodali blizu 20 % slovenskega pridelka hmelja. Domače cene so nižje od svetovnih. Oboje je vplivalo na poprečno prodajno ceno hmelja tako, da je poprečna prodajna cena izpod 2.400 S-din za kg hmelja. Svet koperantov je predlagal centralnemu delavskemu svetu, ta pa je predlog tudi sprejel, da se kooperantom kljub nižji doseženi prodajni ceni izplača udeležba na dohodku, in sicer 50 S-din na kg hmelja I. razreda in 30 S-din na kg hmelja II. razreda in se s tem vsaj delno kooperantom nadomesti škoda, ki so jo utrpeli zaradi suše.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gozd pod snegom.

Nekaj misli o reorganizaciji skladiščne in komercialne službe v našem podjetju

Že dalj časa se v našem podjetju, še posebno pri kmet. delovnih enotah, razpravlja o večji delitvi dela. Ta se mora rezultirati v produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja. Vrsta ukrepov je bilo izvedenih in to predvsem na proizvodnih področjih, ki so že rodili boljše uspehe. Tržna situacija in reformni pogoji terjajo od delavcev kolektiva maksimalno angažiranje za doseg večje in ce-

nejše proizvodnje. Enakomerno z dvigom proizvodnje je potrebno skrbeti, da se pridelajo kvalitetni proizvodi. Obilica proizvodov povzroča, da tržišče absorbira le kvalitetne pridelke. Trgovina in potrošnja se vedno bolj odločata za odkup priznanih sort kvalitetnih proizvodov in to takih, ki so sortirani, kalibrirani in primerno embalarani. V dosedanji naši praksi smo preveč zapostavljali pripravo

blaga za tržišče, ker ni bil trg zaradi velikega povpraševanja dovolj zahteven. V preteklem letu prvič beležimo pri nekaterih kmet. proizvodih večjo ponudbo od povpraševanja (sadje, krompir). Pri tem pa ne smemo pozabiti dejstva, da je lanskoletna obilna kmet. proiz-

pripravljeni na te obveze. Manjkajo nam primerni kalibrirni stroji, stroji za pakiranje proizvodov, manipulacijski in skladiščni prostori ter hladilnice. Resnici na ljubo moramo tudi priznati, da je od prejšnjih ugodnih tržnih let ostala posledica tudi na kadrih, ki v današnjih pogojih ne smatrajo za tako potrebno in zahtevno opravilo pripravo blaga za tržišče. Ta moment se bo moral upoštevati in rezultirati v naslednjih investicijskih programih. V dosedanjem komercialnem poslovanju naše organizacije, kjer je bila prodaja kmetijskih proizvodov centralno vodena in po obratih, se zaradi tega niso dosegli podjetniško vedno najugodnejši pogoji. Težko je bilo zadovoljiti kupce po kvaliteti in rokih dobav. Skratka niso bili vsklajeni prodajni pogoji. Tudi prodajni stroški in kali se niso evedintirali, kar je nujnost pri kupoprodajnih poslih.

Nekoliko boljše je bilo stanje pri nabavljenih materialih. Pri tem je vladala slabost pri prevlekih zalogah, ki so često prekomerno angažirale obratna sredstva. To pomanjkljivost bo nova organizacija komercialne službe odpravila, ker je enotna proti kupcem in dobaviteljem. Večje možnosti bodo tudi pri nabavno-prodajnih pogojih, dinamiki nabav, predispoziciji blaga; vse z namenom očuvanja prevelikega angažiranja obratnih sredstev.

Iz prejšnjega sledi, da moramo s primerno tehnologijo in organizacijo dela pridelati po enoti čimveč kvalitetnih in cenjenih od tržišča priznanih proizvodov, katere moramo nato primerno pripraviti za tržišče. Za racionalno poslovanje je delavski svet podjetja v zadnjih mesecih preteklega leta sprejel nekatere smernice in poslovne odločitve za bolj smotno gospodarjenje. Med drugimi je sklenil, da se naj blagovni promet, ki se odvija v kmetijskih delovnih enotah organizacijsko veže na komercialno službo podjetja. S to reorganizacijo je dosežena sinhronizacija v nabavnih, skladiščnih in prodajnih poslih. Proizvodnja se je s tem razbremenila trgovske dejavnosti, ki je prenesena na komercialno službo in je s tem nastala večja delitev dela. S tako organizirano komercialno službo se morajo doseči naslednje osnovne zahteve:

1. Učinkovitost komercialne in skladiščne službe za potrebe lastne in kooperacijske proizvodnje. Skladiščna služba kot komercialna mora biti prilago-

(Nadaljevanje s 1. strani)

Svet kooperantov tudi predlaga, da se funkcija hmeljskega

Sivo megleno zimsko jutro v hmeljnikih Šmarjete.

rizičnega sklada — v ta sklad se tudi od lanskoletnega dohodka vlaga 100 S-din od kg hmelja — uredi s posebnim pravilnikom. Po predlogu bi se ta sredstva uporabila v primerih slabe prodaje in elementarnih nezgod večjega obsega (šuša itd.).

Po predlogu sveta kooperantov in sklepu delavskega sveta podjetja se iz lanskoletnega dohodka nameni 20 S-din od kg

hmelja za komunalne storitve. O uporabi teh sredstev naj odločajo organi obratov. Svet kooperantov podjetja priporoča, da naj s temi sredstvi popravijo najpotrebnejše ceste pri tem pa močno angažirajo tudi kooperante.

Proizvodni principi za letošnje leto se v bistvu niso spremenili.

Kombinat vlaga v proizvodnjo za 67 S-din umetnih gnojil, 120 S-din hmeljev oziroma žice, opravlja zaščitno službo, zavaruje pridelek in nosi vse ostale stroške. Kooperant ima pravico koristiti za 87 S-din strojnih storitev na kg oddanega hmelja. Tu moramo poudariti, da so strojne storitve vkalkulirane v odkupni ceni in da je v pogodbi dogovorjena samo pravica do koriščenja strojnih ur po kooperacijski ceni, ne pa vlaganje strojnih storitev, kot so nekateri lansko leto napačno mislili.

Odkupne cene bodo naslednje:

I. razred 1.160 S-din za kg

II. razred 1.115 S-din za kg

III. razred 905 S-din za kg

IV. razred 705 S-din za kg

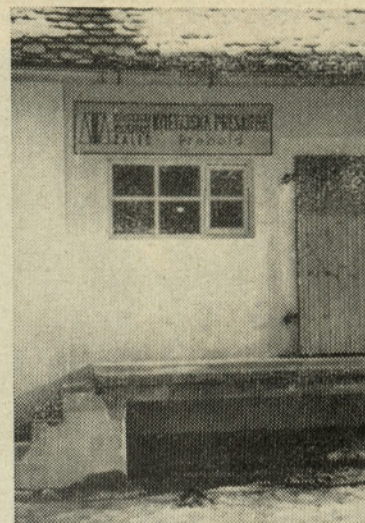
Spremenjena je udeležba kooperanta na ustvarjenem dohodku in sicer bodo prejeli, če bo hmelj prodan od 2.200 S-din do 2.300 S-din, na kg hmelja I. razreda 50 S-din in na kg hmelja II. razreda 40 S-din pri prodajni ceni 2.300 do 2.400 S-din bodo prejeli 60 oziroma 50 S-din in pri prodajni ceni nad 2.400 S-din 70 oziroma 60 S-din.

Drugačnih cen nam tržna situacija ne dopušča. Velika sredstva zahteva tudi obnova kooperacijskih hmeljišč. Samo letos bomo vložili 315.000.000 S-din.

Predvidevamo nespremenjeno ceno obiranja. Tu moramo letos doseči večjo enotnost vseh hmeljarjev in več discipline do sprejetih sklepov.

Tudi letos imamo težave z nabavo hmeljev. Prav bo, da si kooperanti, kot pretekla leta, nabavijo sami čimveč hmeljev.

Plaskan Vlado

Po daljših pripravah bodo v novi prodajalni »Kmetijska prekrba« tudi kmetje s področja DE Prebold prišli na svoj račun.

vodnja, posebno še v privatnem sektorju, bila v kvaliteti slaba. To so občutili predvsem kmetički proizvajalci, ki niso mogli razširati svoje proizvode niti po nizki ceni. Z lahkoto so se vnovčili priznani sortni in kvalitetni proizvodi. V naslednjih letih lahko pričakujemo zaradi vedno večje proizvodnje še težjo prodajo kmetijskih pridelkov, posebno kategorij povprečne ali slabše kvalitete. Kmetijske družbene organizacije se teh momentov resno zavedajo in imajo svojo proizvodnjo tako zastavljeno, da je možno podvzeti vse agrotehnične mere za obravnavanje kvalitete in doseganje velikih hektarskih donosov. Kvaliteta in količina proizvodnje po enoti sta pogojena za doseg takšnih cen, ki jih tržišče prizna. Sodobna trgovska mreža samopostrežnega tipa se razbremenjuje obvisnih fizičnih del, ki je v preteklem času ogrožala njihovo produktivnost, zato bo sprejemala od proizvajalcev le pripravljeno blago, polpakirano ali pakirano in to po določeni dinamiki. Za kmetijske proizvajalce predstavlja to dodatno delo in usposobljenost tudi v tej smeri. Če apliciramo te prilike na naše razmere, ugotovimo, da smo premalo tehnično in strokovno

Dopisujte

*v naš
list!*

jena zahtevam enotnega proizvodnega programa kmetijske proizvodnje oz. zahtevam enotnega reševanja nabavnih, skladiščnih in prodajnih poslov v podjetju.

2. Enotne cene materiala in proizvodov. Te so osnova za solidno obravnavanje poslovanja znotraj podjetja in služijo hkrati kot sredstvo tekoče kontrole in ekonomičnosti proizvodnega procesa.

3. Delitev dela med proizvodnjo in komercialno službo (nabava, skladiščenje in prodaja). Proizvodnja se izključno poglablja v izboljšavo tehnološkega procesa in je razbremenjena s trgovsko dejavnostjo.

4. Obrat postaviti v enopravni položaj. Cene so enotne in se razumejo franko skladišče delovne enote. S tem odpadajo dodatni stroški za oddaljene obrate, ki so jih ti imeli zaradi dražjih prevoznih storitev. Obrati tudi niso obremenjeni z obrestmi na obratna sredstva, ker je z zalogami materialov obremenjena komercialna služba. Proizvodnja se obremenjuje z repro-materialom šele v trenutku, ko se ta izda iz skladišča oz. potroši v proizvodnji. Proizvode iz LP prevzame komercialna služba po enotnih dogovorjenih cenah, proizvode iz kooperacijske proizvodnje pa po cenu. Za prevzem proizvodov obstoji poseben pravilnik po katerem se vrši kakovosten prevzem.

5. Obdelava materialne evidence bo vodena mehanografsko. S to evidenco mora biti dosežen kvaliteten napredek, ki se mora odražati v doslednosti in ažurnosti podatkov. Mehanografska obdelava bo spremljala materiale po stroškovnih mestih oz. nosilcih stroškov in kooperantih.

6. Ekonomičnost poslovanja nabavne, skladiščne in prodajne službe se mora odraziti v smoternejšem izkoriščanju obratnih sredstev, v doslednji oskrbi s sredstvi za proizvod-

njo in v enotni politiki pri prodaji proizvodov.

Poslovanje komercialne službe je postavljeno s tem pred zelo odgovorno nalogo. Komercialna služba mora dajati proizvodni smernice za sestavo proizvodnega plana na podlagi predhodnih raziskav tržišča. To pomeni, da bo proizvodnja proizvajala le tiste proizvode, ki jih je možno plasirati, pri tem pa je seveda potrebno upoštevati normalnost kolobarja. Skladiščno poslovanje bo ostalo za kmete kooperante neizpremenjeno. Materiale bodo dobivali kot doslej v skladiščih na obratu. Kot nujnost se bo pojavila, da bodo obrati, ki še niso vpeljali obračunske kooperacijske knjižice, te mogli. Iz obračunskih kooperacijskih knjižic bodo razvidne pogodbe in pripadajoče količine repro materialov, ki jih dobi posamezni kooperant po pogodbeni obveznosti. Vsak kooperant bo dobil tudi svojo številko, katera bo identificirala njegov promet preko mehanografske obdelave. Tudi v proizvodnji bo potrebno dosledno vršiti pripravo dela. Obrazci o pripravi dela bodo služili skladiščniku za pravilno šifriranje izdanih materialov, ki bodo v nadaljnji obdelavi le na tak način izkazani stroški po stroškovnih mestih in nosilcih stroškov.

Nova reorganizacija skladiščne in komercialne službe je privedla, kot je rečeno, do večje delitve dela med kmetijsko proizvodnjo in komercialno službo. Obe dejavnosti se med seboj tesno povezujeta in sta ena od druge odvisni. Namen bo dosežen le, da se obe dejavnosti v polni meri angažirata; prva v masovni kvalitetni in ceneni proizvodnji, druga v pravočasni zadostni in ceneni nabavi repro materiala, kot tudi v pravočasnem prevzemu oz. odkupu proizvedenih proizvodov ter plasmajev teh po primernih cenah.

I. D.

Kako poživiti delo sindikalnih podružnic?

Vprašanje, kako organizirati delo SP v okviru podjetja, si zastavlja več članov kolektiva KK Žalec kot celote, vendar ustrezne rešitve še ni našla nobena od podružnic.

Sindikat je najbolj množična organizacija poleg ostalih organizacij, ki so manj množične, pa vendar se odvija njihovo delo bolj načrtno. Izvoliti bo treba aktivnejše vodstvo.

Naloge, ki se postavljajo pred organizacijo sindikata, so vedno zahtevnejše, saj je nadaljnji razvoj in uveljavljanje samoupravljanja ter delitve po delu med glavnimi nalogami družbene kot gospodarske reforme.

Vsako delo, ne glede ali gre za gospodarsko ali politično, zahteva določeno načrtnost oziroma program dela.

Vsaka SP naj bi v svoji mandatni dobi 2 let sprejela ustrezen program dela, ki bi ga morali predhodno širše obravnavati in korigirati. Pri sestavljanju programa bi morali sodelovati predvsem stari in novi člani IO in tisti, ki nameravajo v tej organizaciji aktivno sodelovati.

Iz programa mora izhajati, kakšne vse odbore in komisije ima SP ter njihovo konkretno delo. V okviru komisij ali odborov so posamezni člani zadolženi za konkretno delo in zanj tudi odgovorni.

Z enotnim programom se je treba usmeriti na nekatera najpomembnejša vprašanja, in sicer taka, ki bodo vodila k hitrejšemu samoupravnemu razvoju. Vendar je treba tu poudariti, da SP ne more vsega programirati, saj se pri njenem delu pojavljajo problemi, ki jih je treba reševati sproti, ker tako tudi nastopajo.

Ko SP osvoje program dela, ga je treba tudi izvrševati, sklepe dosledno izvajati in o njih obveščati članstvo preko oglasne deske ali internega lista »Hmeljar«. Za izvrševanje sklepov sta odgovorna predsednik in tajnik SP.

Vsaka podružnica lahko ima različen program dela, katerega prilagodi svoji dejavnosti, nalogam in problemom. Nikakor pa ni prav, da vsebujejo programi včasih naloge, ki ne spadajo v delokrog SP, tistih nalog, ki bi pa morale biti sestavni del programa, jih pa ni. Zaradi tega menim, da bi v bodoče organizaciji SP in vodenju odgovorni posvetili več pozornosti predvsem na seminarjih, ki jih organiziramo v okviru podjetja za predsednike SP in predstavnike DS.

Ni odveč mnenje nekaterih, da bi okvirni program dela za SP po obratih izdelala SO podjetja in bi potem posamezne podružnice same prilagodile te lastnim potrebam oz. specifičnostim obrata. Na ta način bi se lahko vršila kontrola izvršit-

ve programa v posameznih podružnicah.

Kot že povedano, je za vsako organizacijo velikega pomena program dela, katerega je treba v določenem času tudi realizirati v praksi. Kljub temu, da ponekod že taki programi obstojajo, ne pride do realizacije. To pa zato, ker nima v organizaciji IO nobenih zadolžitve, še manj pa odgovornosti. Zapažanja, da nekateri člani IO, največkrat predsednik SP ali tajnik nastopajo individualno. Tako nastopanje ni na mestu, da potem o delu SP kot celote ne govorimo.

Zamislimo si, kako bi bilo, če bi člani delavskega sveta ali upravnega odbora nastopali individualno, saj DS kot UO izvršujeta svoje pravice kot kolektivni organ le na zasedanjih.

Poleg načrtnega dela SP je nujno, da so člani UO poleg predsednika in tajnika seznanjeni z interno zakonodajo, da bi tako lahko delavcem dajali ustrezna pojasnila ali odgovore na razna vprašanja.

SP bi morala odigrati tudi pomembno vlogo pri informiranju članstva o najvažnejših sklepih samoupravnih in drugih organov.

Informiranje preko lista »Hmeljar« je najučinkovitejše, medtem ko je ustno informiranje negativno, ker se lahko odraža v netočnosti dajanja podatkov.

Z učinkovitim informiranjem bomo dosegli, da bodo delavci seznanjeni s tekočimi dogodki v podjetju in ne bo vprašanje neznanja oziroma nezainteresiranosti delavcev pereče kot je to sedaj.

Vsak član kolektiva bi moral vedeti za svoje pravice in dolžnosti, zgodi pa se, da v večini primerov poznamo le pravice, o dolžnostih pa nočemo slišati oziroma ne vemo ničesar.

O vsem tem in še o drugih problemih bo treba spregovoriti na bližajočih se letnih konferencah. Ne glede na to, da za obstoječe IO še traja mandatna doba 1 leto, se bo treba lotiti načrtnega dela in ga tudi izpeljati. Poskrbeti za pravilno strukturo vodstva in za dobro vodstvo ni lahko, vendar menim, da je to nujno, saj si brez tega ne moremo zamisliti uspešnega dela na področju družbeno-političnega udejstvovanja.

Franco Jože

Obrat DE Vrtnarstvo Gaberje počiva pod snežno odejo

Obvezno sprejemanje pripravnikov v delovne organizacije

Zvezna skupščina je zadnje dni v letu 1967 sprejela temeljni zakon o obveznem sprejemanju pripravnikov v delovne organizacije. S tem zakonom bodo delovne organizacije — med njimi tudi naše podjetje — dolžne sprejeti določeno število pripravnikov z visoko, višjo in srednje šolsko izobrazbo ob zaključku šolskega leta 1967/68.

Merilo za določanje števila pripravnikov in trajanje pripravniške dobe v delovnih organizacijah lahko določi na podlagi temeljnega zakona republiški zakon, katerega bo verjetno sprejela republiška skupščina v kratkem času. Tako bodo delovne organizacije imele pri sprejemanju splošnih aktov lažje delo. V kolikor republiški zakon ne bo sprejet, bo delo v delovnih organizacijah težje, saj niso, niti ne bodo znana že omenjena merila in posebni kriteriji za potek pripravniške dobe.

Delovne organizacije — med njimi tudi naša — so po temeljnem zakonu dolžne do 8. aprila 1968 v splošnem aktu določiti število pripravnikov, potek pripravniške dobe, trajanje in način preizkušnje o pridobljenih delovnih izkušnjah med pripravniško dobo in na koncu te dobe.

Prilavniški staž po zakonu lahko traja največ eno leto. Naše podjetje je že do sedaj urejalo pripravniški staž za absolvente srednjih, višjih in visokih šol, ki se zaposlijo prvič ne glede ali so štipendisti podjetja ali ne. Pripravniški staž je urejen v pravilniku o izobraževanju tako, da je pripravnik abiturient ali diplomant ustrezne šole.

Pripravnik je sedaj v rednem delovnem razmerju in mu iz tega naslova gredo vse pravice. Pripravnik ima mentorja, ki ga ocenjuje in izda na kraju pripravniške dobe ustrezno poročilo. V pravilniku sedaj ni urejeno, kako preneha delovno razmerje pripravniku, če ne zadovoljuje, menim pa, da pripravnik ne more biti v delovnem razmerju. Če je nekdo v delovnem razmerju, potem mora imeti delovno mesto. Ne glede na to, da ne gre za delovno razmerje, ni urejeno, kako in na kakšen način preneha pripravniška doba.

Podobno ureditev je za sedaj dovoljeval 30. člen TZDR, ki pravi, da je vsaka delovna organizacija dolžna skrbeti za strokovno izobrazbo delavcev, ki so zaposleni, oziroma tistih, ki prvič stopajo v delovno organizacijo. Iz povedanega izhaja, da je že sedaj bila delovnim organizacijam dana možnost, da uredijo pripravniški staž za de-

lavce, ki se prvič zaposlijo, ni pa bilo to obvezno.

Po novem temeljnem zakonu bodo delovne organizacije obvezne sprejemati pripravnike — stažiste, ne bodo pa obvezne te po določeni pripravniški dobi zaposliti na ustrezna delovna mesta, saj zakon tega izrecno ne določa. Vsekakor bo dana možnost zaposlitve tistim, ki se bodo v času pripravniške dobe bolje izkazali in bodo zanje delovne organizacije imele ustrezna delovna mesta.

V zakonu je celo določeno, če pripravnik po končani pripravniški dobi ne bo pokazal zadovoljivega uspeha, katerega je delovna organizacija od njega pričakovala, ne bo nujno postaviti ga na predvideno delovno mesto, temveč se bo moral sprijazniti z nižjim delovnim mestom oziroma, če ga bo odklonil, mu delovno razmerje sploh ne začne, preneha samo pripravniška doba. Za pripravnike — stažiste se prispevek iz delovnega razmerja ne bo plačeval v smislu določil temeljnega zakona o prispevkih in davkih občanov. Tudi nagrajevanje pripravnikov se bo moralo urediti s splošnim aktom na novo, ali pa bodo veljala sedanja določila pravilnika o delitvi osebnih dohodkov.

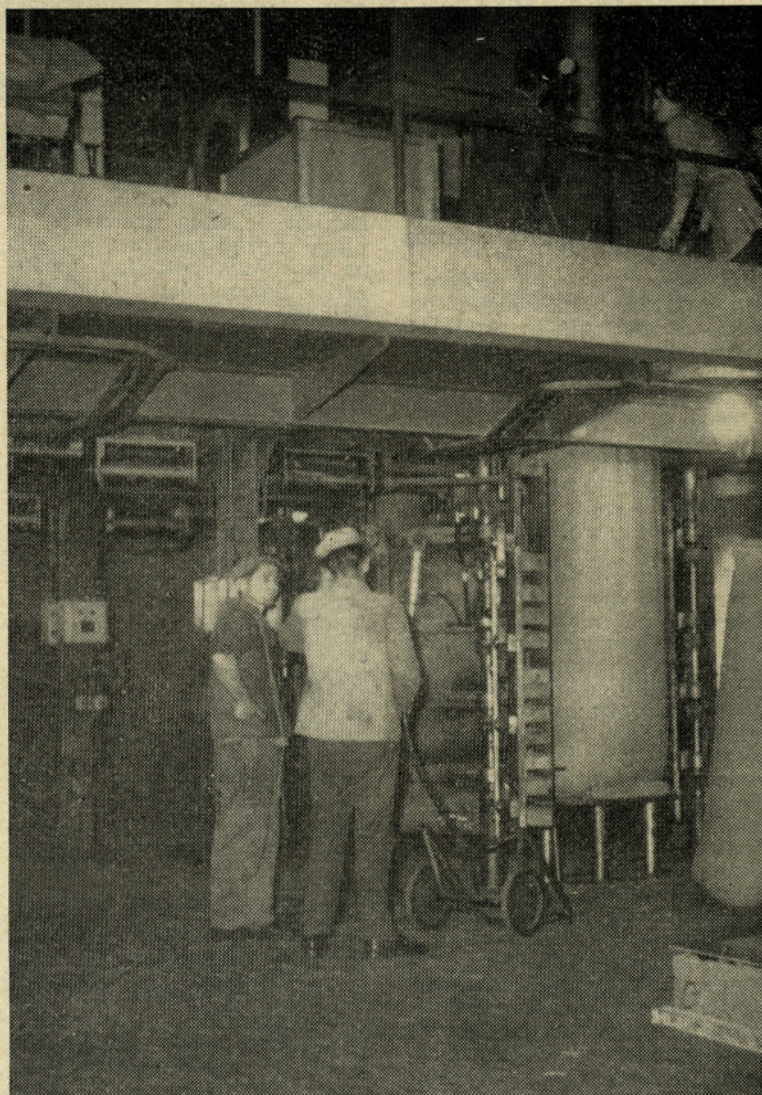
Ne glede na to, kako bo naše podjetje uredilo pripravniško dobo, je vredno omeniti, da nenačrtno usposabljanje pripravnikov ne rodi zaželenih uspehov. Usposabljanje se bo moralo odvijati pod strokovnim vodstvom mentorjev, ki naj bi imeli vsaj isto izobrazbo kot pripravniki. Ker pa vedno to ni mogoče, zadostuje večkrat vsaj ustrezna praksa mentorja na delovnem mestu.

Pripravniki, ne glede na to, ali bodo po preizkušeni pripravniški dobi zasedali določena delovna mesta, bodo v okviru podjetja morali delati na več delovnih mestih, ki so med seboj povezana oziroma sorodna.

Jasno je, da mentor in ostali strokovni delavci pri usposabljanju pripravnikov izgubijo dovolj časa. Tak način dela ni graje vreden, če se novim kadrom res pomaga pri pridobivanju prakse, zlasti pa je to važno, če gre za pripravnike, ki potem zasedejo določena delovna mesta v istem podjetju.

Franko Jože

*Berite
Hmeljarja!*

V Hmežadu polnijo hidravlične stiskalnice hmelj v balote, ki jih marljive roke delavcev zašijejo, stehajo in opremijo z vsemi napisi in oznakami, ki so potrebni za transport.

KOOPERANTI, POZOR!

Na upravi obrata Trnava bo 2. februarja ob 9. uri demonstracija malih molznih krav in mlekarske opreme firme »Alfa-Laval«. Strokovno predavanje o uporabi opreme in delovanju strojev bo spremljano s filmi in z diapozitivi.

Vsi tisti, ki stroje že imate ali si jih želite kupiti, si oglejte to zanimivo demonstracijo!

Sektor
za kooperacijsko
proizvodnjo

Strokovni pogovori in nasveti

Kdaj se pitanje goveda izplača?

Pitanje goveda v našem podjetju ni posebej organizirana, specializirana proizvodnja, kot v nekaterih drugih kmetijskih podjetjih, kjer je organizirana v velikih specializiranih proizvodnih enotah — farmskih pitališčih. Pri nas pitamo mlado govedo pretežno v malih zastarelih hlevih, ki jih imamo na vseh kmetijskih obratih kot dedščino preteklih obdobij, za katere je značilno, da ne ustrezajo zahtevam sodobne organizacije proizvodnje mesa.

Stroški pitanja na vseh obratih presegajo doseženo prodajno ceno največkrat prav zaradi tega. Mnogi organizatorji proiz-

vodnje si zato upravičeno zastavljajo vprašanje, če je tako negospodarnostno pitanje sploh umestno in če ne bi bilo bolje pitanje opustiti?

V tem času sestavljamo tudi gospodarske načrte za 1968. leto. Z njimi določamo svoje proizvodne naloge za to leto in je prav, da na to vprašanje odgovorimo — seveda po vsestranskem pretehtanju vseh vzrokov in posledic take ali drugačne odločitve.

Pri presojanju donosnosti takega pitanja moramo upoštevati dve:

1. Hlevi obstajajo in njih amortizacija ter vzdrževanje

obremenjujejo delovne enote ne glede na to, če poteka v njih kaka proizvodnja ali pa ne. Če v hlevih ni nobene proizvodnje, potem stroški hlevov obremenjujejo drugo proizvodnjo obrata!

2. Upravna režija kmetijskega obrata je vnaprej določen znesek. Čim manjši je obseg proizvodnje obrata, sorazmerno bolj obremenjujejo stroški upravne režije to proizvodnjo. To pomeni, da vsaka razširitev obsega proizvodnje, nova dodatna dejavnost, znižuje sorazmerno stroške upravne režije, ki obremenjujejo osnovno dejavnost obrata, kajti ti stroški se porazdelijo na širšo osnovo (večjo količino pridelkov).

Iz tega lahko sklenemo tole: Pitanje goveda kot stranska dejavnost poljedelske poslovne enote v kmetijskem obratu je s stališča obrata umestno in gospodarsko opravičljivo vse dotlej, dokler izguba, tj. prese-

žek stroškov nad doseženo prodajno ceno 1 kg žive teže pitanca, ne preseže zneska amortizacije, invest. vzdrževanja in upravne režije obrata ter podjetja, ki obremenjuje 1 kg žive teže pitanca.

Oglejmo si to na primeru:

Vrednost celokupne proizvodnje obrata znaša 150 milijonov dinarjev, od tega vrednost spitanane živine 20 milijonov. Celokupna proizvodnja daje presežek dohodka nad stroški 15 milijonov; pri samem pitanju pa nastopa izguba 1 milijon (stroški presegajo vrednost proizvodnje). Upravna režija obrata znaša 10 milijonov, amortizacija in stroški vzdrževanja hlevov pa 0,5 milijona. Od celotne upravne režije obremenjuje pitanje 1 milijon. Kaj bi se zgodilo, če bi obrat ukinil pitanje, ker je nerentabilno? Poglejmo razpredelnico, ki to prikazuje s številkami:

(V milijonih)	Skupaj s pitanjem	Od tega pitanje	Proizvodnja brez pitanja
Vrednost proizvodnje	150	20	130
Amortizacija in vzdrž. hlevov	0,5	0,5	0,5
Upravna režija	10	1	10
Ostali stroški in OD	124,5	19,5	105
Gospodarski uspeh	+ 15	— 1	+ 14,5

Obrat bi brez pitanja imel za 0,5 milijona slabši finančni uspeh. Zakaj? Zato, ker je izguba pri pitanju (1 milijon) za 0,5 milijona manjša od zneska stroškov hleva in pripadajoče upravne režije (1,5 milijona), ki bi jih sicer morala nositi ostala proizvodnja obrata! Skratka: pitanje je povečalo — kljub temu, da ne pokrije svojih stroškov — finančni rezultat obrata za 0,5 milijona!

Tako sklepanje seveda ne velja za pitanje v specializirani delovni enoti — za farmsko pitališče, kjer je glavna dejavnost obrata. Vendar pa se ta izračun, ki se je prej pojavil na ravni kmetijskega obrata, zdaj pojavi na ravni podjetja!

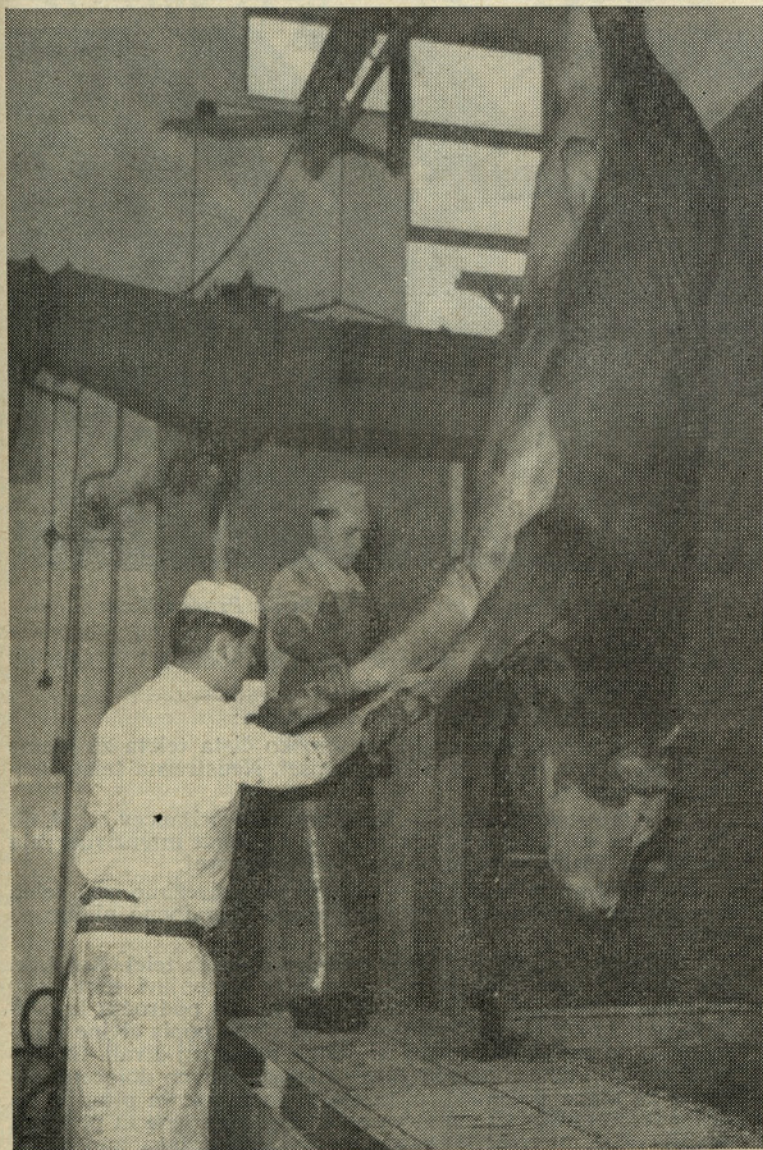
Ta izračun pa ne velja le za družbeno proizvodnjo, ampak tudi za pitanje goveda pri kmetih! Seveda kmet ne izračunava stroškov pitanja na ta način kot podjetje. Vendar pa so stroški popravi hleva in davčna obremenitev kmetije na podlagi katastrskega dohodka zemljišč obvezni ne glede na to, če kmet v hlevu redi živino ali ne. To pa

tudi pomeni, da vsako dodatno povečano rejo živine s krmo, ki jo v proizvodnem sodelovanju daje kmetu kombinat, pravzaprav navedeni stroški in davki ne obremenjujejo več!

Ko že govorimo o tem, kdaj se pitanje goveda izplača, moramo obravnavati še eno postavko stroškov pitanja, ki precej vpliva na uspeh — to je nabavna cena teleta za pitanje.

Stroške spitanega goveda sestavljajo nabavna cena teleta za pitanje in stroški prireje (krma, delo in drugi stroški) med pitanjem.

Stroški pitanja na kilogram prireje so ob po sestavi in hranilni vrednosti ustaljenem krmnem obroku (v posameznih krmnih razdobjih) dokaj stalni, če so tudi cene krmil in drugi stroški ustaljeni. Ker vemo, s kolikšno začetno težo teleta in končno težo spitanega goveda lahko računamo, nam to omogoča, da izračunamo ceno prirejene teže (razlika med končno in začetno težo pitanca).

Prva faza tekočega traku v obratu Mesnine — klanje

NADOMESTIMO VRZEL PRI PITANJU GOVEDI

Lanski slab pridelek krme, kot posledica tega večja ponudba živine in občasno otežkočena prodaja je rejce napravila preveč malodušne za nadaljnje usmerjeno pitanje goveje živine.

Težave, ki so nastale v lanskem letu pri prodaji goved, moramo osvetliti z več vidikov, da jih prav razumemo. Že v poletnem času se je pričela zaskrbljenost zaradi manjšega pridelka krme. V mesecu avgustu, septembru in oktobru pa je bilo odkupljenih 1/3 goved več kot običajno. Kljub večjemu odkupu starejše in nedopitane živine je izvozne kvalitete v tem času primanjkovalo. Skoraj zaprt izvoz pitancev v mesecu decembru in januarju je tudi vplival na znižanje cen govejega mesa in s tem tudi na odkupne cene živine.

Težave so v glavnem za nami. Izvoz živine v Italijo se je ob koncu januarja pričel normalizirati. Dober delež starejše in neproduktivne živine je šel v zakol in s tem zmanjšal pomanjkanje osnovne krme.

Pri znižanju odkupnih cen, ki so bile posledica tržnih prilik, je kombinat uvidel težave rejcev in z zmanjšanjem marže omogočil še znosne cene.

Sedanje odkupne cene živine, veljavne od 1. 1. 1968, so naslednje:

		N-din
1. Mlado pitano govedo I. a	55 % izplen	6,10
2. Mlado pitano govedo I.	55 % izplen	5,90
3. Mlada pitana živina za domači trg	55 % izplen	5,00
4. Mlada nedopitana živina za domači trg	55 % izplen	4,50
5. Voli za meso maloprodaja	50 % izplen	4,40
6. Krave za meso maloprodaja	50 % izplen	4,20
7. Nedopitano mlado govedo (coklotina)	45 % izplen	3,55
8. Krave za predelavo	42 % izplen	3,00
9. Teleta:		

(Nadaljevanje s 5. strani)

Običajno je nabavna cena teleta višja kot je prodajna cena pitanca, pa tudi višja kot stroški prireje. To nam narekuje, da skušamo v pitanju doseči čim višjo težo prireje, ker se nabavna vrednost teleta porazdeli na večje število kilogramov prireje.

Če je nabavna cena teleta 700 din, prodajna cena pitanca pa 650 din, se tudi začetna teža teleta, ko je spitano, proda le po 650 din. To pomeni, da razlika med nabavno in prodajno ceno (preračunana na začetno težo 120 kg $\times$ 50 din) 6.000 din bremeni stroške pitanja. Če spitamo teleta na težo 400 kg, obremenjuje ta razlika vsak kilogram končne teže s 15 din; če pa spitamo teleta na težo 450 kg — ob enaki kvaliteti seveda — pa obremenjuje le 13 din!

Če izhajamo iz trenutne prodajne cene oz. vrednosti pitanca in odštejemo stroške prireje med pitanjem, nam preostane znesek, ki ga lahko namenimo za nabavno ceno teleta.

Vzemimo, da je prodajna vrednost pitanca 260.000 din (400 kg po 650 din, brez upr. režije in stroškov hleva!). Stroški prireje (400 kg — 120 kg) so 183.000 din (280 kg po 640 din). Razlika 80.800 din — ki pomeni zgornjo mejo nabavne cene teleta, da pitanje še pokrije stro-

ške — omogoča, da plačamo 120 kg težko tele za pitanje največ po 673 din za kg (80.800 din : 120 kg).

Tak izračun je seveda mogoč le, če bi bile prodajne cene pitancev ustaljene, kajti tele kupujemo danes, prodali ga bomo pa šele čez 7 mesecev! Vendar pa je ta izračun uporaben v pitališčih, ki enakomerno čez vse leto pitajo, kjer gredo pitanci redno — ne le občasno — iz hleva in kjer se enakomerno tudi privezujejo nova teleta za pitanje.

V tem primeru lahko računamo na to, da se cene telet prilagajajo trenutnim cenam pitancev. V neprekinjenem obračanju črede pitancev ni pomembno, da cena teleta, ki trenutno ustreza cenam pitancev, ne bo ustrezala prodajni ceni tega istega teleta, ko bo spitano. Take razlike se ob enakomernem obračanju črede v dohodku pitališča izravnavajo.

Naj ponovim: Nabavno ceno teleta določamo po trenutni prodajni ceni oz. vrednosti pitancev, če od nje odbijemo stroške prireje.

Upoštevanje tega načela nam omogoča, da določimo zgornjo mejo nabavne cene telet, ki jo prodajna cena pitanca — upoštevajoč stroške prireje — še prenese.

Veljko Križnik

a) izpod 71 kg in nad 120 kg	5,70
b) od 71 do 120 kg	nad 58 % izplen 7,00
c) od 71 do 120 kg	od 56 do 58 % izplen 6,70
d) od 71 do 120 kg	do 56 % izplen 5,70
e) plemenska teleta za pitališče	7,00
f) plemenska teleta za rejo	7,50

10. Svinje:

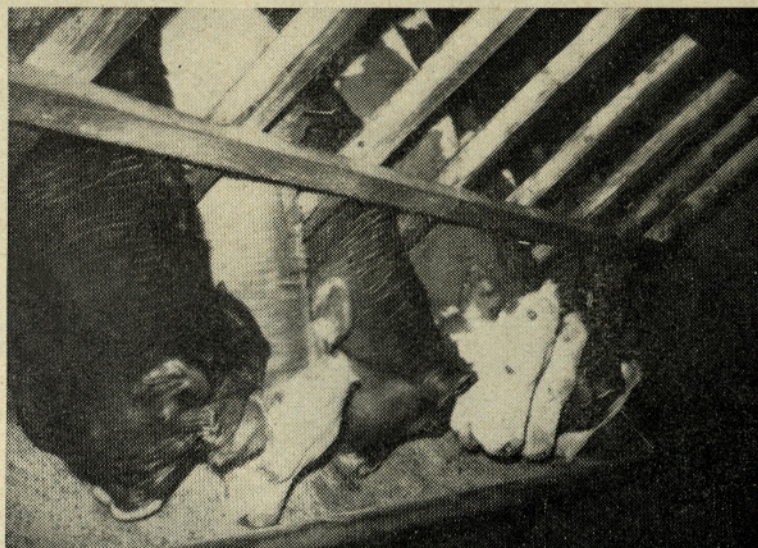
a) prima mesnate od 80 do 110 kg	5,40
b) mesnate od 80 do 125 kg	4,70

Bistvena kategorija v govedoreji je pitanje mlade živine v teži od 400 do 500 kg. Večja razlika v ceni je nastala med I. razredno mlado živino, primerno za izvoz, in mlado živino za domači trg. Razlika v ceni je 0,90 N-din, kar nam da pri nadaljnji reji misliti. Nesmisel je dajati v zakol nedopitano živino, saj jo kljub slabi ceni trg odklanja.

Pri ceni telet je bistvo v tem, da je cena vsklajena po kakovosti, ne pa zgolj po teži, kot je bilo do sedaj. Zmanjšanju cene telet je vzrok pretirana ponudba, ki pa se bo močno maščevala.

Pri vseh teh tresljajih v osnovi zelo grešimo. Če smo zmanjšali stalež neproduktivne živine, je prva skrb privezovanje primernih pasemsko čistih telet. Pretiran odkup telet močno zaskrbljuje. Če izhajamo iz preprostega planiranja pitanja mlade goved v teži 400 do 500 kg pri starosti 14 do 18 mesecev, je čas privezovanja sesnih telet od jeseni do spomladi najugodnejši, saj vpade končno pitanje oz. prodaja v poletni čas, ko je prodaja dobra.

Predpogoj slehernega, ki bo hotel za živino nekaj stržiti,

Skupina pitancev pri Jančič Jožu na Proseniškem

je kvaliteta, rejo mora usmeriti tako, da bomo 2/3 mladih pitancev prodajali v poletnem času.

Ekonomika in trg nas resno opozarjata:

— Privezovati moramo le pasemsko čista teleta za plemo ali pitanje, vse drugo je velik nesmisel. Neustrezna teleta moramo zamenjati.

— Pitajmo kvalitetno! — Dosežimo težo pitancev od 14. do 18. meseca 400 do 500 kg! Pri tem je bistvena intenzivna reja od 200 do 250 kg in finižiranje od 380 kg naprej.

— Pitajmo v turnusih! — Naenkrat privežimo več telet, ker si poenostavimo delo in omogočimo pogodbeno planirano oddajo.

Največja napaka je klanje pasemsko čistih telet. Rejci, ki jim manjka kvalitetna živina, morajo v zamenjavi telet prav ob sedanji ponudbi izkoristiti priložnost. Na področju kombinata se v zasebnem sektorju vrši vsako leto popis živine z namenom, da se ugotovi stalež in stanje kategorij živali. Ob letnem popisu letos je namen zbrati fiksno časovno določena naročila za sesna pasemsko čista teleta za plemo in pitanje. Če boste rejci upoštevali nekatera neizbežna opozorila in pokazali dovolj volje, bo marsikatera nepredvidena težava znosnejša.

Grabnar Ludvik

ZIMSKA IN SPOMLADANSKA OPRAVILA V SADOVNJAKU

Lanska sadna letina je bila v Sloveniji daleč nadpovprečna. Rodili so prav vsi sadovnjaki — tudi tisti, ki jih lastniki ne oskrbujejo. Zaradi obilne letine so nastopile velike težave pri vnovčevanju pridelka. Plantažno

ne obnese, ampak je bolje ves nasad izkrčiti in na novo obnoveni drevesa, pristopimo k čiščenju debel in debelejših vej viti. Ko smo izločili vsa neprijetna k obrezovanju. Poudarjam, da se to delo lahko opravlja vse

Za čiščenje drevja izkoristi vsak ugoden zimski dan!

Drevesa, ki imajo starikavo deblo in debelejšje veje, temeljito ostrgamo s trikotnimi strugljami, pod krošnjo pa razprostremo papirnato ali jutovinasto preprogo, na katero padajo vsi odpadki, ki jih nato sežgemo. Pri večini dreves so krošnje veliko pregoste, posebno pri sortah, ki po svoji naravi oblikujejo gosto krono. V polnem času se v gosti krošnji slabo razvijajo listi in plodovi zaradi slabe osvetlitve. Plodovi so slabo obarvani, tudi prirastek lesa je slab. Pogoji za razvoj bolezni in škodljivcev so v taki krošnji mnogo ugodnejši. Zato pri obrezovanju izločimo vse suhe in poškodovane veje, pa tudi tiste, ki visijo preveč navzdol. Tudi mlajše veje razredčimo. Vsaka mora imeti svoj prostor. Običajno imamo najbolj okužen vrh, ki ga moramo močno znižati.

Pri mlajših drevesih se lahko tudi odločimo za precepljanje s primernejšo sorto. Takšna drevesa lahko že po treh do petih letih rodijo obilo kvalitetnih plodov. Že sedaj pripravimo drevesa tako, da ogrodne veje požagamo kakih 50 do 100 cm od osnove. Ko bomo v aprilu cepili, moramo zasušene rane obnoviti. Sedaj je tudi čas, da si oskrbimo kvalitetne cepiče, ki jih shranimo v pesku na obojni strani zgradb.

Mlada drevesa obrezujemo seveda drugače kot stara. Principi rezi so si podobni pri različnih vzgojnih oblikah. Po razporeditvi ogrodnih vej ločimo ploščato in okroglo vzgojno obliko. Ploščata vzgojna oblika je takšna, ki ima razporejene ogrodne ali osnovne veje v smeri vrste, okrogla vzgojna oblika pa ima te veje razporejene v vse smeri. V novejšem času se zaradi lažje in uspešnejše agrotehnike vedno bolj uveljavljajo ploščate vzgojne oblike. V kmečkih nasadih še prevladujejo okrogle vzgojne oblike, predvsem navadna in zboljšana piramidna vzgoja.

Običajno sadijo v teh nasadih dvoletne sadike, ki že imajo oblikovano krošnjo. Ta po ni najprimernejša, ker je premajhen razmak med ogrodnimi vejami. Zato je jelo primerna enoletna sadika, pri kateri lahko vzgojimo ogrodne veje v večjem razmaku.

Ob sajenju močno prikrajšamo ogrodne veje in prav tako vrh. Kasneje ogrodnih vej ne krajšamo več, le vrh vsako leto prikrajšamo toliko, da na primerni višini vzgojimo novo ogrodno vejo. V naslednjih letih popolnoma odstranimo poganj-

ke, ki rastejo navznoter ogrodnih vej in eden do dva poganjka najbližja vrhu ogrodne veje. Ogrodne veje pustimo rasti tri do štiri leta razmeroma pokončno, ker se v tem primeru zelo lepo obrastejo navzven z rodniimi vejami. Te redčimo tako, da je na vsakih 20 do 30 cm po ena. Če raste katera od njih preveč pokončno, jo upognemo v vodo-

V luknje, ki smo jih napravili z drogom ali lopato, zlivamo tekoče gnojilo. Delo opravimo hitreje s talnim injektorjem. Konic injektorja zabodemo pod obodom krošnje na vsak kvadratni meter 35 cm globoko in pod pritiskom vbrizgamo v zemljo tekoče gnojilo, ki ga pripravimo iz hitro topljivih gnojil, ki puščajo malo neraztopljene ostanka.

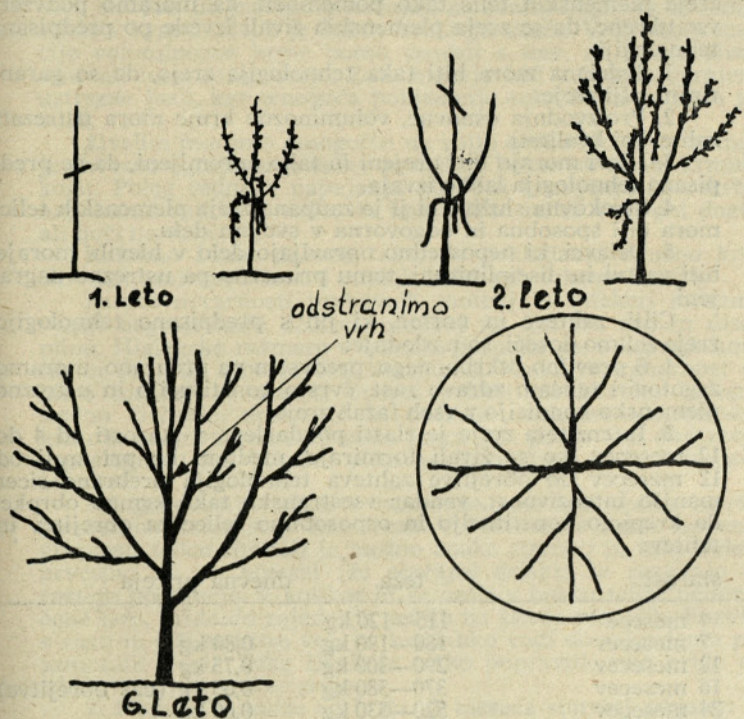
ravno lego. Ko je ogrodna veja dolga 3 do 4 m, jo razpremo navzven tako, da raste pod kotom 45 stopinj. Razpremo tako, da zabijemo poševno v tla količek, na katerega privežemo z močno vrvico ali žico ogrodno vejo. Paziti moramo, da ne privežemo žice ali vrvice okoli ogrodne veje, ampak okoli rodne veje, ki se lahko poškoduje. Vzgojimo tri do pet ogrodnih vej, nad vrhnjo pa vrh odstranimo.

GNOJENJE

Lanski veliki pridelek je močno izžrpal sadna drevesa. Le z dobro prehrano in zaščito bomo dosegli redno rodnost. Sadno drevje je izredno zahtevno za dobro prehrano. Največ zahteva dušika in kalija, manj fosfora in magnezija. Ker pa so nasadi prekriti s travno rušo, ki je zahtevna za fosfor, tudi tega elementa ne smemo podcenjevati. Pri gnojenju travniških nasadov moramo torej upoštevati, da dobimo dvojni pridelek: sadje in seno.

Dušična gnojila moramo potrositi dovolj zgodaj, ker korenine že zgodaj usvajajo hranila.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Vzgoja izboljšane piramide

sadje je bilo sicer prodano, vendar so bili kriteriji pri prevzemu zelo strogi, pa tudi cena je bila za 50 starih din pri 1 kg nižja kot prejšnje leto. Sadja iz ekstenzivnih nasadov je bilo skoraj nemogoče prodati, niti kot namizno, niti kot industrijsko.

Lanska sadna letina nam je zadnji opomin, da ne bo več mogoče sadjariti po starem. Neke cenjene sorte so popolnoma izgubile ceno (bobovec, mošancelj, damascenski kosmač itd.). Poleg novih sort bo potrebno uvesti tudi popolno zaščito pred sadnimi škodljivci in boleznimi, ker bo le zdravstveno neoporečno sadje našlo pot na tržišče. Zato bo potrebna odločitev sadjarjev: spremeniti način sadjarjenja in izbrati kot edino not intenzivno sadjarstvo. Kakšno je intenzivno sadjarstvo lahko opišem v eni od prihodnjih števil.

ČIŠČENJE IN OBREZOVANJE

Pred pristopimo k čiščenju in obrezovanju, moramo sadovnjak temeljito pregledati in izločiti vsa stara, shirana ter vsa poškodovana drevesa. Običajno se nova saditev na teh mestih

od obiranja naprej do zgodnje pomladi. Običajno nas na to delo opozori kakšen oglaš ali celo kmetijski inšpektor.

V redko sajenem sadovnjaku ali v mladem sadovnjaku, kjer korenine ne zasajajo vsega prostora, gnojimo posameznim drevesom v drevesni kolobar, ki je od 0,5 do 2 m širok pas pod obodom ali kapom drevesa. Njegova širina je odvisna od starosti drevesa ali od njegove razraščeniosti. V medvrstnem prostoru pod krošnjami sadnega drevja napravimo lahko tudi po nekaj brazd — njih število je odvisno od razraščeniosti drevja — ki naj bodo približno po tri četrta metra vsaksebi.

Pridelovanje krompirja

V zimskem času na začetku novega leta razmišlja vsak napreden kmet, kaj bo spomladi sejal in sadil. Pri svojem kolo-barju ima tudi predvideno nji-vo, na kateri bo posadil krom-pir. Lanskoletna proizvodnja krompirja je zasitila trg. Pride-lovalce krompirja je zaskrbelo, če bodo lahko svoj pridelek pro-dali. Na našem področju je bil pri tistih, ki so imeli sklenjene kooperacijske pogodbe o pride-lovanju krompirja, krompir v glavnem odkupljen po pogodbeni garantirani ceni. Letos je uspešno naši komercialni službi že sedaj dobiti kupce za predvi-deni pridelek od 500 do 600 ton merkantilnega krompirja. Zara-di tega imajo že sedaj naši kmetje kooperanti zagotovilo,

da na podlagi sklenjenih koope-racijskih pogodb lahko svoj predvideni pridelek krompirja prodajo po garantirani ceni in sicer:

Cvetnik po din 0,54 za 1 kg
Igor po din 0,50 za 1 kg

Navedena odkupna cena ni najbolj vzpodbudna. Zaradi te-ga moramo iskati dohodek v večjem hektarskem pridelku. Če hočemo imeti velik pridelek, moramo tej kulturi privoščiti dovoljno količino hlevskega gnojna in umetnih gnojil. Pri tem je razumljivo, da upošteva-mo predkulturo in kako je bila ta gnojena. V povprečju moramo upoštevati sledeče doze gnoje-nja: 250—300 g hlevskega gnojna, 500—600 kg superfosfata, 300—400 kg kalijeve soli in 250—300 kilogramov nitromonkala. Vsak kmet razmišlja, katero sorto krompirja bi si izbral za seme, da bi imel večji in kvalitetnejši pridelek.

Najprej se ponovno seznani-mo, katere sorte krompirja imamo in kako jih razdelimo.

Razdelimo jih v 3 skupine in sicer:

1. V zelo rane do srednje ra-ne sorte spadajo: Vesna, Saskia, Sirtema, Frühmölle, Bintje, Ra-ni bemovec, Wigro in Jubilej.

2. V skupino srdenje ranih do srednje poznih sort spadajo: Karmin, Cvetnik, Igor, Viktori-ja in Dobrin.

3. V skupino srednje poznih do poznih pa sorte: Matjaž, Merkur, Voran in Capella.

V skupinah so navedene sa-mo najbolj znane sorte, vemo pa, da obstoja še več sort.

Na našem tržišču sta najbolj iskani sorti Cvetnik in Igor, za-to ju priporočamo. Seme teh dveh sort bo tudi za pridelo-valce v kooperacijski proizvo-dnji na razpolago.

Cena semenskemu krompirju je sledeča:

Priznani semenski krompir sorte Igor in Cvetnik, ki bo do-bavljen iz Dravograda, stane 1,30 N-din za 1 kg. Krompir se-menske debeline Igor in Cvet-nik prebran iz II. množitve, ki je v naših skladiščih, stane 0,60 N-din za 1 kg.

Ker je priznan semenski krompir zelo drag, odkupna ce-na za merkantilni krompir pa nizka, si naj po možnosti vsak kmet kooperant kupi vsaj toli-ko priznanega semenskega krompirja, da ga bo imel za II. in III. množitev sam. Na ta na-čin bi kupil priznan semenski krompir vsako tretje leto, ker ve, da mora seme zamenjati, če želi imeti visok hektarski pri-delek.

Podbregar Mirko

Dela v sadovnjaku GNOJENJE

(Nadaljevanje s 7. strani)

Le v tem slučaju trava ne bo izkoristila vsega gnojila. Dve tretjini obroka potrosimo od sredine februarja do sredine marca, eno tretjino pa takoj po cvetenju, ko lahko reguliramo količino po predvidenem pridel-ku. Skupno potrosimo vsaj 800 kilogramov nitromonkala na 1 hektar. Fosfora in kalijevega gnojila lahko trosimo od jeseni do zgodnje spomladi, le na lah-kih ileh kalijevega gnojila ne sme-mo trositi v jeseni, ker bi se preveč izprala. Prednost daje-mo tomaževi žlindri in kalijeve-mu sulfatu ali patent kaliju. Po-trosimo 500 do 700 kg tomaževe žlindre in 200 do 400 kg kalije-vega sulfata ali patent kalija.

Ing. Korber Vid

V manjših travniških sadovnja-kih gnojimo tudi v luknje. V ši-rokem pasu pod obodom kroš-nje naredimo po 4 do 6 lukenj na vsak kvadratni meter z lopa-to ali z železnim drogom. V raz-poko ali jamo nasipljemo gno-tila.

TEHNOLOGIJA ZREJE PLEMENSKIH TELIC

Zreja plemenskih telic je izredno važna naloga v reji krav molznic. Od pravilne zreje mladih plemenskih živali je v veliki meri odvisna vrednost matične črede krav, oziroma z dobro zrejo telic lahko odločilno vplivamo na življenjsko dobo in pro-dukcijsko krav. S pravilno zrejo moramo potencirati vse dobre genetske, dedne lastnosti, ki jih s selekcijo iščemo in zasledu-jemo v osnovni čredi. Zato je poudarek na nalogi pravilne zreje plemenskih telic tako pomemben, da moramo podvzeti vse ukrepe, da se zreja plemenskih živali izvede po predpisani tehnologiji.

1. Izdelana mora biti taka tehnologija zreje, da so garan-tirani cilji zreje.

2. Proizvodnja osnovne, voluminozne krme mora ustrezati zahtevani kvaliteti.

3. Hlevi morajo biti urejeni in tako opremljeni, da se pred-pisana tehnologija lahko izvaja.

4. Strokovna služba, ki ji je zaupana zreja plemenskih telic, mora biti sposobna in odgovorna v svojem delu.

5. Delavci, ki neposredno opravljajo delo v hlevih, morajo biti vestni in disciplinirani, temu primerno pa ustrezno nagra-jeni.

Cilji, zahteve in norme, ki jih s predpisano tehnologijo zreje želimo doseči, so naslednje:

1. S pravilno oskrbo, nego, predvsem pa prehrano, moramo zagotoviti telicam zdravo rast, čvrsto konstitucijo in ustrezno plemensko kondicijo v vseh fazah zreje.

2. Intenziteta zreje je zlasti poudarjena v starosti od 4 do 12 mesecev, ko se živali formirajo, medtem ko pri zreji od 12 mesecev do obrejitve zahteva tehnologija prehrane sicer manjšo intenzivnost, vendar vsestransko take krmne obroke, da krepimo konstitucijo in osposobimo telice za obrejitev in telitev:

starost	teža	dnevna prireja
4 mesece	115—120 kg	—
7 mesecev	180—190 kg	0,80 kg
12 mesecev	290—300 kg	0,75 kg
16 mesecev	370—380 kg	0,65 kg (čas obrejitve)
24 mesecev	520—530 kg	0,60 kg
ob telitvi	550—570 kg	0,70 kg

3. Telice moramo zrediti, kot je omenjeno, tako, da jih pri teži 370—380 kg in pri starosti 16 mesecev osposobimo za ose-menitev. Vse dosedanje ugotovitve potrjujejo, da telice s pravi-lno zrejo fiziološko popolnoma dozore pri starosti 16 me-secev, za zahtevano težo pri tej starosti pa želimo zagotoviti cilj farmskega tipa krave od 600—620 kg teže.

4. Ekonomika zreje plem. telic kaže najugodnejši račun pri intenzivni zreji, obrejitvi v 16. do 17. mesecu starosti in te-litvi v 25. do 26. mesecu starosti.

5. S pravilno, intenzivno zrejo moramo potencirati vse ge-netske in dedne lastnosti živali, da jim tako plemensko vred-nost povečamo.

NEGA, SKRB IN PREHRANA PLEMENSKIH TELIC

Zreja plemenskih telic do 4 mesecev starosti obravnavamo v tehnologiji zreje telet od 0 do 4 mesecev. S prevedbo na ple-menske telice prične zreja plemenskih živali. Zaradi specifičnih pogojev in zahtev bomo zrejo podelili v več faz:

od starosti 4—7 mesecev
od starosti 7—12 mesecev
od starosti 12—16 mesecev
od starosti 16 mesecev do telitve

1. Plemenske telice prve starostne kategorije od 4 do 7 me-secev obravnavamo ločeno iz dveh razlogov:

a) Telice te kategorije zrejamo posebno intenzivno in skrbno, ker so telice v bistvu še teleta z vsemi nevarnostmi zrejskih bolezni. Napake, ki jih zagrešimo v tem obdobju, se bodo hitro manifestirale v slabi rasti in nepravilnem razvoju.

b) Do starosti 7 mesecev moramo zrejati telice prosto, v boksih in izpustih. Organizmu v polnem razvoju in rasti bi škodilo privezovanje, kljub morebitnim občasnim izpustom.

V tehnologiji prehrane je prvi pogoj, da nadaljujemo enako intenzivno, kot smo krmili teleta. Z rastjo in težo korigiramo krmni obrok toliko, da glede na večje zahteve po vzdrževalni krmi, ne povečujemo količino koncentrata v obroku, temveč morajo telice s formiranjem prebavnega traku konzumirati več voluminozne krme.

V povprečju bo dnevni krmni obrok naslednji:

Količina in vrsta krme		PB	ŠV	SS
3,0 kg koncentrata PLE-GO	(14, 60)	42	180	2,58 kg
1,0 kg lucerne	(9, 30)	9	30	0,85 kg
1,0 kg dobrega sena	(5, 32)	5	32	0,85 kg
		56	242	4,28 kg

Beljakovinsko razmerje 1 : 4,35.

Hranljiva vrednost krmnega obroka je teoretično za okrog 0,90 kg prireje na dan, dejanska prireja pa se giblje okrog 0,80 kg.

Koncentrat PLE-GO vsebuje poleg kvalitetnih beljakovin, močnejši dodatek vitaminov in mineralov, zato je ločeno (dodajanje) pokladanje teh »hranljivih« snovi nepotrebno. V 7. mesecu starosti jih pričnemo navajati na silažo. Pogoji za uvajanje silaže v krmni obrok je dobra kvaliteta silaže. Večjo konzumacijo voluminozne krme bomo dosegli s tem, da imajo živali seno ali lucerno na voljo. Zato morajo biti v boksih vgrajene ustrezne jaslje, kar omogoča pokladanje suhe krme telicam po volji.

Živalim moramo omogočiti na voljo tudi vodo. V ta namen je obvezno vgrajevanje voder za vodo v bokse ob strani krmnih korit. Poleg rednega napajanja ob času krmljenja in oskrbe, napolnimo vedra z vodo, da imajo le-to telice vsaj pol dneva ali noči na voljo.

Krmimo 2-krat dnevno tako, da pokladamo dnevno količino koncentrata 2-krat v enakih količinah v krmo korita.

Zaradi nevarnosti prebavnih motenj in infekcij moramo vezati nagrajevanje delavca posebej na čistočo, red in disciplino. Higijenske razmere v boksih, posebno pa v krmnih koritih in vedrcih, morajo biti brezhibne. Vsaka malomarnost se hitro maščuje v manjši dnevni prireji ali izbruhu bolezni. Redno čiščenje, umivanje in občasno razkuževanje boksov, krmnih korit in vedrc z vodo mora biti podčrtana obveznost v poslovniku oskrbovalca plemenskih telic od 4. do 7. meseca starosti.

Pri grupiranju teličk v bokse ne sme biti vedno merilo starost, temveč rast in teža živali. V posamezne bokse moramo grupirati telice čimbolj je možno enake starosti in teže. Teleta privesnic ali po bolezni (že običajni driski) se razvijajo in rastejo počasneje. V kolikor bi se našle v boksu telice neizenačene teže, pride do zajedanja večjih na škodo manjših. Razlike v rasti in teži se hitro večajo, kar lahko vodi do zakrnjenja posameznih živali. Take živali je težko popraviti, celo pride do izločitve iz plemenske zreje.

2. Plemenske telice od 7. do 12. meseca starosti zrejamo še naprej v boksih ali jih privežemo k jaslīm. Z intenzivnostjo prehrane nadaljujemo, ker se telice v tem obdobju konstitucijsko formirajo. Napake, ki jih lahko z nepravilno zrejo povzročimo, bomo najprej naredili v tej starosti, ko živali najintenzivnejše rastejo. Zato je izredno važen zbalansiran krmni obrok, tako po količini, kakor kakovosti. Poleg dobrega sena in koncentrata igra v krmnem obroku važno vlogo tudi silaža. Z zmanjšanjem količine koncentrata in glede na intenzivnost rasti, zahteva organizem dodatek mineralov, ki jih dodajamo z mineralnim koncentratom. V poletnih mesecih pasemo telice v tej starostni kategoriji. Paša pa ne sme biti osnova krmnega obroka iz dveh razlogov: telice še niso sposobne konzumirati toliko paše in naši pašniki niso dovolj kvalitetni. Paša sme trajati dnevno največ 6 ur, dopoldne-zjutraj 3 in popoldne 3 ure. Preko poldneva moramo telice obvezno vhlēviti, zaradi vročine in insektov (postanejo nemočne) ter zaradi vode. Osnova prehrane mora biti tudi v času paše v hlevu pri jaslīm.

PREHRANA, NEGA IN OSKRBA

Povprečen zimski krmni obrok:

Količina in vrsta krme	PB	ŠV	SS
3,5 kg dobrega sena (5, 32)	17,5	112	2,98 kg
5 kg uvele tr. silaže (1, 8, 12)	9,0	60	1,50 kg
2 kg koncentrata PLE-GO (4, 60)	28,0	120	1,72 kg
0,25 kg miner. konc. (10, 50)	2,5	12,5	0,22 kg
	57,0	304,5	6,42 kg

Beljakovinsko razmerje 1 : 5,35.

Hranljiva vrednost krmnega obroka je teoretično za okrog 0,85 kg prireje na dan, medtem ko je dejanska prireja najmanj 0,75 kg na dan.

Poletni krmni obrok:

Količina in vrsta krme	PB	ŠV	SS
3 kg sena (4, 28) 30	12	84	2,55 kg
12 kg paše (1, 8, 10) 6	21	120	2,40 kg
1,7 kg konc. PLE-GO (14, 60) 95	24	102	1,46 kg
0,30 kg min. konc. (10, 50) 110	3	15	0,27 kg
	60	321	6,68 kg

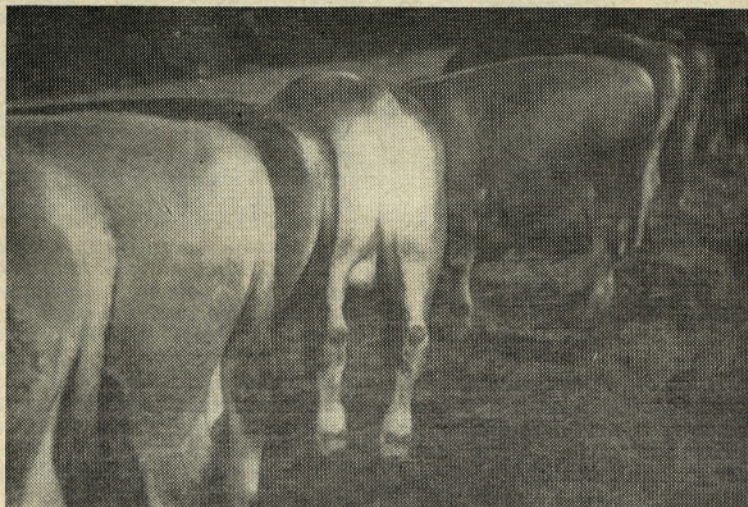
Beljakovinsko razmerje 1 : 5,35.

Hranilna vrednost krmnega obroka je teoretično prav tako za okrog 0,85 kg dnevne prireje, dejanska prireja je najmanj 0,75 kg na dan.

Tako v zimskem kot v letnem obroku ne sme izostati dodatek mineralnega koncentrata. Osnovo konstitucije si žival gradi v tem obdobju, zato pa potrebuje veliko mineralov, v pravem razmerju Ca : P. Redosled in red krmljenja je enako važen kot pri mlajši kategoriji: na prazne jaslje damo koncentrat, nato silažo in naposled seno. Ob paši pokladamo prav tako pred pašo koncentrat, nato napajanje, paša in po povratku napajanje in nato seno.

Poudarili smo, da je zreja plemenskih živali v tem starostnem obdobju izredno pomembna zaradi razvoja in formiranja konstitucije. Poleg prehrane je enako važna oskrba in nega živali. Naši zrejni centri žal nimajo ustreznih hlevov niti pripadajočih izpustov. Mlade, intenzivno rastne živali se morajo čimveč gibati na zraku in soncu, posebno ker so živali privežane. Tako dobijo živali potrebno gibanje in zrak le v času paše, od oktobra do aprila pa so vezane le na hlev. Prvi ukrep v zrejenih centrih naj bo, da uredijo izpuste za vse plemenske živali.

Nego in red zahteva vsaka plemenska žival, zlasti pa mlade telice, ki kaj hitro in močno reagirajo v kolikor nege in reda ni. Zato tem plemenskim telicam namenimo vestne in odgovorne oskrbovalce.

Pogled na lepe pitance v Žepini

3. Telice v starosti od 12 do 16 mesecev bomo zrejali nekoliko manj intenzivno po količini krme, vendar pa zahtevajo plemenske telice v tej starosti posebno skrb v zvezi pravilne prehrane. Z manjšo intenzivnostjo želimo nekoliko zavreti prehitro in premočno manifestacijo spolnega nagona, s kvalitetno prehrano pa moramo težiti za čimboljšo fiziološko dozorevanje mladih plem. živali. Poleg večjih količin voluminozne krme bomo po zmanjšanju pokladanja količin koncentrata povečali dnevno količino mineralnega koncentrata.

Zimski obrok naj bo takle:

Količina in vrsta krme	PB	ŠV	SS
4 kg sena (4, 28)	16	132	3,40 kg
7 kg kor. silaže (10, 11)	7	70	1,44 kg
5 kg trav. silaže (1, 8, 12)	9	60	1,50 kg
1 kg konc. PLE-GO (14, 60)	14	60	0,86 kg
0,40 kg miner. konc. (10, 50)	4	20	0,36 kg
	55	342	7,56 kg

Beljakovinsko razmerje 1 : 6,20.

Glede na večjo porabo hranljivih snovi za vzdrževanje, je hranljiva vrednost krmnega obroka za dnevno prirejo od 0,65 do 0,70 kg.

V pašnem obdobju bomo nekoliko zmanjšali količino sena v obroku, silažo zamenjamo s pašo, medtem ko ostaneta koncentrata PLE-GO in mineralni v isti količini:

Količina in vrsta krme	PB	ŠV	SS
3 kg sena (4, 28)	12	84	2,55 kg
15 kg paše (1, 8, 11)	27	165	3,30 kg
1 kg konc. PLE-GO (14, 60)	14	60	0,86 kg
0,40 kg miner. konc. (10, 50)	4	20	0,36 kg
	57	329	7,07 kg

Beljakovinsko razmerje 1 : 5,77.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Pisma uredništvu

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!

Ne zamerite, da se obračam na vas z vprašanjem o socialnem zavarovanju obiralcev hmelja.

Želim vedeti, ali gre nakazan denar v sklad kmečkega zavarovanja, ali je posebno zavarovanje in ali spadam med zavarovance, ker sem obiral hmelj sam s svojo družino in ga tudi sušil?

Med obiranjem sem si zastrupil nogo in sem moral po naročilu zdravnika 26. VIII. 1967 takoj v bolnico, kjer so me operirali.

Kooperant sem, zato me zanima, kakšen je postopek za povračilo stroškov.

Lepo pozdravljeni!

Miklavžin Jože
Studence 42, Žalec

REFERENT ZA PREMIJE IN
ZAVAROVANJA PRI NAŠEM
KOMBINATU
TOV. GOLAVŠEK VOJKO
ODGOVARJA IN POJASNUJE
ZAVAROVANJE TAKOLE

Imamo dve vrsti zavarovalnih organizacij, ki se ukvarjata z zavarovanjem državljanov za primer nezgode, bolezni, smrti ter gmotnih škod:

1. SOCIALNO ZAVAROVANJE. S tem zavarovanjem se ukvarjajo Zavodi za socialno zavarovanje, ki zavarujejo delavcev zaslužek, če delavec zbolí ali ob nezgodi; zbirajo sredstva za pokojnine in invalidnost. Socialno zavarovanje povrne delavcu dnevni zaslužek, stroške zdravljenja, prevoz v bolnico, invalidnost itd.

2. Druga zavarovalna organizacija pa je ZAVAROVALNICA, ki nudi občanom poleg zavarovanja premoženja še življenjsko zavarovanje. Ena vrsta življenjskega zavarovanja je kolektivno zavarovanje pri katerem mora biti zavarovana celotna skupina delavcev, ki opravljajo isto delo na določenem področju.

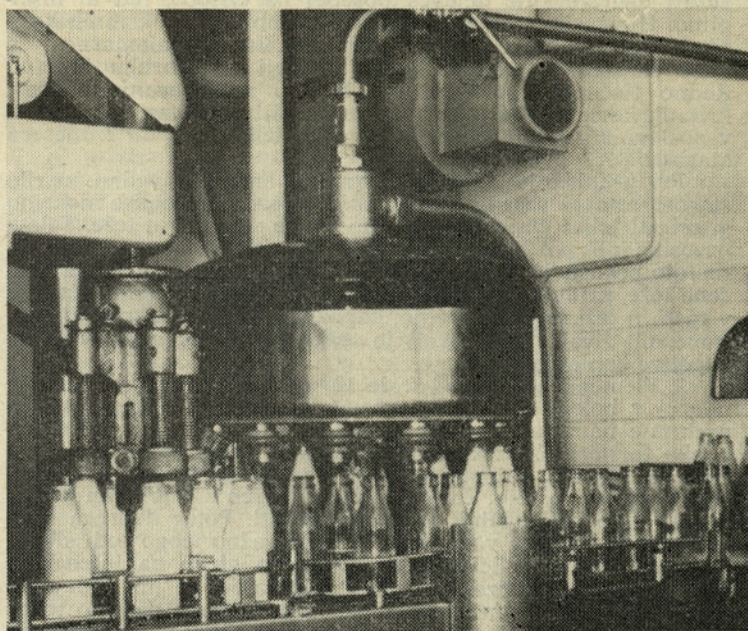
Tako kolektivno zavarovanje ima kmetijski kombinat Žalec sklenjeno že tri leta zapovrstjo s splošno zavarovalnico Celje za kolektivno zavarovanje obiralcev hmelja. Pri tem zavarovanju so zavarovani vsi obiralci hmelja v lastni in kooperacijski proizvodnji na področju KK Žalec. Obiralec hmelja je zavarovan samo za primer nezgode ali smrti. Poklicne bolezni so iz tega zavarovanja izključene. Obiralcu hmelja, ki je kolektivno zavarovan, povrne v primeru nezgode zavarovalnica izgubljen dnevni zaslužek 4,50 N-din za vsak dan, a največ do 200 dni nezmožnosti za delo. Ako pa ima ta nezgoda za posledico invalidnost, izplača zavarovalnica tudi invalidnino v enkratnem znesku, a največ do 9.000 N-din.

V primeru smrti plača zavarovalnica za ponesrečenca 4.500 N-din. Obiralec hmelja mora prijavit nezgodo zavarovalnici med zdravljenjem ali po končanem zdravljenju na posebnem formularju, prijavi pa priložiti potrdilo, ki izkazuje, koliko dni je obiralec hmelja izgubil zaradi nezgode. Če je nezgoda trajala manj kot 44 dni, izda tako potrdilo področni proizvodni okoliš, če pa je zdravljenje trajalo več kot 44 dni, ali da je ta nezgoda imela za posledico še invalidnost, mora tako potrdilo izdati zdravnik.

V nobenem primeru zavarovalnica pri kolektivnem zavarovanju obiralcev ne povrne stroškov zdravljenja, prevoza v bolnico, stroške zdravljenja v bolnišnici itd.

Iz gornjega je razvidno, da so bili obiralci hmelja zavarovani pri splošni zavarovalnici Celje, kar pa nima nič skupnega z zavarovanjem za socialno zavarovanje,

pri kateremu je tudi sklad kmečkega zavarovanja. Premijo, ki ste jo plačali za kolektivno zavarovanje obiralcev, so odvedli splošni zavarovalnici Celje. Če ste hmelj obirali Vi sami, se smatra, da ste bili obiralec hmelja in ste bili tudi v času obiranja hmelja zavarovani pri splošni zavarovalnici Celje za primer nezgode. V tem primeru ste tudi upravičeni na nadomestilo za izgubljen čas po 4,50 N-din za vsak dan nezmožnosti za delo. Zavarovalnica pa vam ni dolžna povrniti stroškov zdravljenja, prevoza v bolnišnico itd. Če so bili vaši družinski člani obiralci hmelja, so bili tudi ti zavarovani. Če pa niste obirali hmelja, ampak ste opravljali kakšna druga dela, kot npr. sušenje hmelja, merjenje hmelja in slično, niste obiralec hmelja in tudi s tem zavarovanjem niste zajeti v jamstvo, ki ga daje splošna zavarovalnica Celje.

Polnilni stroj polni steklenice z mlekom v obratu Mleko

TEHNOLOGIJA ZREJE PLEMENSKIH TELET

(Nadaljevanje z 9. strani)

Tako v zimskem kakor v letnem obroku je dodatek najmanj 0,40 kg mineralnega koncentrata obvezen. Plemenske telice v tej starosti potrebujejo rudnin v pravilnem razmerju iz dveh razlogov: za krepitev konstitucije in fiziološko dozorevanje. Eden glavnih ciljev pravilne zreje plemenskih telic je, da so po določeni starosti in teži čimprej sposobne za obrežitev. Konceptija pa je v največji meri odvisna od zadostne resorpcije in akumulacije rudnin, predvsem fosforja. Zaradi skromnejših zalog fosforja in kalcija na naših travnih površinah, je razumljivo tudi krma siromašna na teh pomembnih mineralih, zato je dodatek mineralnega koncentrata pogoj za hitro in sigurno obrežitev.

Oskrba in nega telic mora biti ustrezna zahtevam zreje. 4. Po obrežitvi se telice grupirajo v ločene četrti, kjer bo reja brejih telic vsklajena z rejo krav. Do polovice brejosti ni posebnega poudarka na intenzivnosti, izpolnjujemo v glavnem zahteve zadostne in pravilne prehrane za to kategorijo živali, ki morajo dnevno dati določeno prirejo. V drugi polovici brejosti moramo poleg rasti upoštevati brejost, hitrejši povečevanje teže embria in temu primerno korigirati dnevni krmni obrok. Znova poudarimo važnost dodajanja mineralnega koncentrata v obrok, ki ga že povečamo na 0,50 kg dnevno. Nedvomno je prehrana od obrežitve do telitve najvažnejša. Ker moramo vskladiti s prehrano troje: krepitev konstitucije, dnevno prirejo, čuvati dobro plemensko kondicijo in pripraviti telico pravilno na telitve.

Ovimljenje brejih telic se bistveno ne razlikuje od ovimljenja krav, za kar pa že skrbi strokovna služba na naših farmah.

Marovt Stane, dipl. inž. agr.

Živinozdravniška dežurna služba

ZA MESEC FEBRUAR 1968

- 4. II. 1968 LESJAK Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201
- 11. II. 1968 FLORJANC Julijan, dipl. vet., Braslovce, tel. 72-027
- 18. II. 1968 OCVRK Franc, dipl. vet., Vransko, tel. 7
- 25. II. 1968 LESJAK Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201

Dežurstvo prične v soboto ob 12. uri in traja do ponedeljka do 7. ure zjutraj.

VETERINARSKA POSTAJA
ŽALEC

Rastlinska proizvodnja v Vrbju

Ta panoga je nekoliko manj pomembna od hmeljarstva. Površine, ki služijo tej proizvodnji, so tudi manj urejene, zemlja je na splošno slabša in bolj oddaljena od gospodarskega centra. Kljub temu so tudi tukaj nastali večji kompleksi primerne za sodobno proizvodnjo.

Struktura poljedelskih površin v zadnjih letih:

Leto	Proste njive v ha	Travniki v ha
1965	119	212
1966	133	110
1967	116	92
1968 (plan)	98	76

Kot vidimo se površine iz leta v leto krčijo predvsem na račun kooperacije. Ostale bodo v takem obsegu, ki ga zahteva kolobar glede na hmeljarstvo. Travnike površine so rapidno padle. Kljub temu nam osnovne krme za živinorejo ni primanjkovalo, ker smo povečali proizvodnjo njivskih krmnih rastlin. Pri nas je travniško seno zelo drago predvsem zato, ker so pod travniki najslabša zemljišča, zamočvirjena ali hribovita in tudi najbolj oddaljena od centra.

Oddaljenost površin v km:

	1	2	3	4	5	6	nad 6
njive	17	22	51	4,5	—	25,5	
travniki	—	—	—	40	10	18	24

Njivske površine so primernejše, edino tiste nad 6 km oddaljene zelo dražijo rastlinsko proizvodnjo. Pri travnikih je to veliko slabše, bodisi po sestavi travinja, bodisi po konfiguraciji terena je travnat svet pri nas zelo raznolik. Površine so zamočvirjene, onemogočajo sodobno večjo proizvodnjo. Kako vpliva oddaljenost na PLC proizvodov, se vidi v njeni strukturi.

Tovariš Plohl Branko uspešno vodi živinorejsko in rastlinsko proizvodnjo v Zepini

ri. Na primer seno iz Bukovca, ki je 7 km oddaljen iz Vrbja, je za 0,15 N-din dražje od sena iz našega najbližnjega travnika. V prvem primeru predstavljajo storitve 0,21 za kg sena, v drugem le 0,09. Poleg oddaljenosti vplivajo na stroške tudi slabe poti. Zaradi tega smo se odločili, da vse te neprimerne površine izločimo, bližnje že zaokrožene komplekse, ki so zamočvirjeni (Slatina) itd., pa je treba izravnati in urediti vodni režim z drenažami.

Struktura letošnje proizvodnje:

Pšenica	40 ha
Krompir	16 ha
Silažna koruza	21 ha
Oves	5 ha
Lucerna	34 ha
Travniki	92 ha

Pridelki so bili več ali manj zadovoljivi. Kolikor bo slabši rezultat pri travnikih, silaži in krompirju, toliko boljši bo pri detelji in pšenici. Večje težave, kot s proizvodnjo, smo imeli s plasmajem pridelkov. Pri pšenici je šlo brez težav, čeprav je precej dobro obrodila, smo jo prodali direktno z njive. Veliko težje je bilo pri prodaji krompirja, ki je prav tako dobro obrodil. Imeli smo že skoraj polovico izkopenega, ko še nismo vedeli kam z njim. V prvih treh dneh smo ga izkopali skoraj 150 ton, pozneje pa se je zaradi manjkajočih skladiščnih prostorov, tudi pobiranje zavleklo. Prebiralimo smo ga v začetku strojno, nato ročno po zahtevi kupca, ker se je pri strojnem pobiranju preveč poškodoval. Vozili smo ga nekontinuirano tudi po 1000 in manj kg vsakemu posebej, tako da so ti prevozi precej podražili proizvodnjo. Težave smo imeli z embalažo, večkrat smo presipavali vreče, ker se je krompir znojil. Prodaja in s tem prebiranje se je zavleklo, nastal je večji kalo in večji manipulativni stroški.

S kakšnim rezultatom bo panoga zaključila letošnjo proizvodnjo? Ne moremo še postreči s številkami, sigurno pa ni pod planom.

Lupše Ferdo dipl. ing.

OGLASA

Prodajam vinograd z zidnico in s sadovnjakom v izmeri 60 arov, skupaj ali po parcelah, primernih za vikende, v Zalogu pri Šempetru v Savinjski dolini.

Naslov v uredništvu Hmeljarja.

Prodajam nad 1000 dobrih hmeljev.

Kupim težkega konja za kmečka dela.

Travnar Jože, Arja vas 60

1.427 km po Bolgariji

Rahlo valovit svet od Stare Zagore proti Burgasu pokrivajo pretežno vinogradi. Oko se upre le na levi ob gola, tudi tu in tam z grmovjem in nizkimi gozdovi porasla pobočja hrbtov Stare gore, ki postajajo proti Črnemu morju vedno nižja. V bližini valovitega Slivna — mesteca, koder se zlivajo vetrovi juga in severa — grade pod gorami veliko termoelektrarno. Sliven je bombažni center s precej močno tekstilno industrijo. Mesto je znano po Hadži

nom sva si želela od blizu ogledati morje in pristaniške naprave, a nama je to policaj vljudno preprečil s tem, da naju je povprašal po vozniških listikih.

Mračilo se je že. Pohitili smo mimo solin Atanasovskega in Pomoriškega jezera. S Pomorija se vidijo ob lepem vremenu obrisi Istanbula. Z morja so bile videti tu in tam luči razsvetljenih ladij in utripanje svetilnikov. Varna nas je pozdravila vsa v svetlečih razbarvnih reklamah raznih trgovskih hiš in hotelov, a nam se je mudilo v Zlate

V pivnici pivovarne v Šumenu smo nazdravili gostiteljem in zapeli več narodnih pesmi

Dimitrova in po desetih njegovih vodih, katere so vse pobesili Turki na en brest v sedanjem mestnem parku. Tu živi dve tretjini ciganov Bolgarije in imajo zelo aktivno amatersko opero. V okolici je dolina bresek s pomožnim letališčem. Karnabat ima šolo za traktoriste.

V zraku čutimo, da se bližamo morju. Križišče Ajtos je znano po marmoru in po rezervatu za poldivje svinje, ki prihajajo s pobočij žret nastavljeno krmno in v zimskem času dežja in vetrov tu iščejo skromno zavetje pod strehami iz ločja in koruznice. Rezervat smo videli, ker je blizu ceste. Paradižnik tod obirajo do 15. decembra, februarja pa ga že zopet sadijo. Ob Burgaskem jezeru je velika rafinerija, ki predela letno nad milijon ton surove nafte. Pred Burgasom so številne in znane Burgaske mineralne toplice.

Burgas je veliko staro črnomoško pristanišče in leži na polotoku med dvema jezeroma in morjem. Z Milapeske. Komaj 10 km od Varne leži lepo

letovišče Družba s 16 hoteli, petimi restavracijami in administracijo. Veselo presenečenje. Med neonskimi napisih hotelov je žarel velik napis Emona. Tu sega v morje Frangenski plato, ki omejuje z jugozahoda veliko žitnico Bolgarije Dobrudža. Vse naokrog je sam pesek. Se 7 km in vodič nas opozori, da se vozimo v cilj dneva — Zlate pjsce, ki imajo ob 4 km dolgi peščeni obali 59 velikih in res modernih hotelov, 16 restavracij, kazino, administracijo in veliko garažo. Z Jankom sva šla s skupino kolegov v hotel Čučuligo, ki ima 500 sob. Kam pa sedaj? Vodič nam priporoča Ciganski tabor, Košaro, Samostan, Indijski tabor in še nekatera nočna zabavišča. Z Jankom se odpraviva na slepo.

Po krajšem križarjenju opaziva na robu ceste med nizkim gostim drevjem na kol natakajeno veliko od znotraj osvetljeno košaro. Tu sva! Po poti in stopnicah med skalami se povzpema

(Nadaljevanje na 13. strani)

Vhod v pristanišče Burgas

IZ SPOMINOV STAREGA HMELJARJA

KO SMO POLAGALI TEMELJE

(Nadaljevanje)

Zaradi uspešnejšega in bolj elastičnega poslovanja si je referent za hmeljarstvo vzel za pomočnika Lenko Franca, nekdanjega poslovodjo hmeljarske zadruga in administratorko Lih-tinegerjevo ter skladiščnika Vučerja in Kočevarja, ki so bili v hmeljarstvu dobro vpeljeni. Da bi še pri slovenski vladi, kakor se je takrat imenovalo upravno telo, obrnili pozornost na hmeljarstvo, so se predstavnik celjskega okrožja Hribar Franc, okrožni referent za hmeljarstvo in njegov pomočnik odpravili v Ljubljano. Ker so takrat še obstajala ministrstva, so se zglasili na ministrstvu za kmetijstvo, kjer so bili mnenja, da je trenutno živež bolj potreben kot pa hmelj in devize. Bili so tudi mnenja, da bi naj hmeljarsko tržišče iskali na vzhodu. Okrožni hmeljarski referent je dokazoval, da vzhod nima niti pivovarniške industrije, niti ni človek na vzhodu navajen na pivo, mi pa nikakor ne moremo čakati, da bi se to zgodilo. Res smo nekaj let pozneje odpremili znatnejšo pošiljko po Donavi na vzhod, vendar je ta hmelj čez Sibirijo, Vladivostok in Reko prispel nazaj v Žalec, kjer ga je bilo treba prepakirati in odposlati zanesljivejšim kupcem. Iz kmetijskega ministrstva so se delegati že malce razočarani napotili k ministru za trgovino. Ta jih je ljubeznivo sprejel in jim povedal, da se Amerika zanima za naš hmelj, moramo pa postaviti ponudbo in navesti ceno. Referent za hmeljarstvo je obrazložil, da že štiri leta ni znano razpoloženje na hmeljskem tržišču, da nimamo niti pojma o porabi piva, niti nam niso znane zaloge hmelja po pivovarnah. Kljub temu je trgovinski minister vztrajal na tem, da mu morajo do dveh popoldne postaviti ceno za letnik 1944, da jo sporoči v Ameriko. Vsa trojica se je zedinila, da se vsede v kavarno in ob skodelici kave skušajo določiti primerno ceno. Hmeljarski referent je bil mnenja, da je to skrajno kočljiva zadeva, ker nimamo niti najmanjšega pojma o gibanju cen. Če bi postavili prenizko ceno, bo oškodovan hmeljar, če pa postavimo previsoko, utegnemo izgubiti ameriški trg. Bivši poslovodja hmeljarske zadruga je povedal, da smo zadnja leta pred okupacijo prodajali hmelj v Ameriko po 35 dinarjev, sedaj pa naj bi postavili dvojno ceno, to je 70 dinarjev. Hmeljarski referent je predlagal, da naj k temu primaknemo še 10 dinarjev. Ker sta oba soglašala, je bil mnenja, naj bi ne bilo parno število, zato naj primaknejo še 10 dinarjev in trgovskemu ministru predlagajo ceno 90 dinarjev za 1 kg suhega hmelja. Tudi ta predlog je bil soglasno

sprejet in sklenili so takšno ceno predlagati ministru z mislijo: »Bomo vsaj videli, če bo ratalo«. Minister je ta predlog osvojil, ceno pa je sprejela tudi Amerika.

Letnik 1945, ko so bile cene in drugi odločilni faktorji že znani, je bil prodan v Ameriko po 115 din. Hmeljar je takrat dobil za 1 kg suhega hmelja 100 din in nikdar pozneje ni več prodal svojega pridelka tako ugodno po svetovni pariteti.

Ker pa sta bila blago in kupec že tu, je nastalo vprašanje, kdo bo hmelj prodajal. Takrat je bila burna seja na celjskem okrožju. Vsi so iskali prodajalca, ki bi naj hmelj vnovčeval. Nekateri so se ogrevali za Centroprom, drugi iskali vsemogoče prodajalce, edino hmeljarski referent je bil za to in na tem neizpodbitno vztrajal, da naj blago prodajamo sami. S tem svojim predlogom je tudi uspel, čeprav se je prenekateremu zdelo, da tej nalogi nismo dorasli.

Tiste dni so se tudi pričeli prvi razgovori o ponovni ustanovitvi hmeljarske zadruga, ali kakor se je izrazil hmeljarski referent, ko se je nekoč vrnil od okrožnega sekretarja, ko mu je o tej zadevi poročal, da bomo ustanovili zadrugo s starimi člani in starimi pravili, ker so izvirala le par let izpred druge vojne. V tej dobi se je pričelo gibanje za ustanovitev »Naproz« in v ta namen so se ustanavljali zadrugi in iniciativni odbori. Pri celjskem okrožju se je ustanovil okrožni zadrugi iniciativni odbor in na izrecno zahtevo okrožnega sekretarja je v ta odbor bil privzet tudi hmeljarski referent, ki je posloval že kot poslovodni podpredsednik pripravljalnega odbora Hmeljarske zadruga, čigar predsednik je bil član okrožnega izvršnega odbora France Hribar. V tistem času je bilo posvetovanje pri republiškem zadrugi iniciativnem odboru. Takrat je na predlog Vojka Nemca dobila ustanavljajoča se hmeljar-

ska zadruga ime »Hmezad«, ki je pozneje uživala in še uživa tolikšen sloves na mednarodnih hmeljskih tržiščih zaradi solidnega poslovanja, izvrstne kakovosti savinjskega hmelja. Prihajale so laskave pohvale številnih kupcev na kvaliteto našega hmelja, ker so kemične raziskave našega blaga pokazale neslutene pipovarske vrednosti. Noben drug hmelj se ni mogel ponášati s tako visokim odstotkom mehkih smol, ki so najvažnejše v pivovarski industriji.

V tej prvi povojni dobi smo si uspeli osvojiti ameriški trg in obdržati trgovino s hmeljem doma. To so bili tako trdni temelji, na katerih je uspelo zgraditi vse poznejše hmeljarsko udejstvovanje. In za to začetno delo je bil poklican kmet brez kakršnihkoli napotkov. Le odgovornost za uspeh je moral prevzeti kmet, katerega stan je bil zaničevan, čeprav je za časa narodnoosvobodilne vojne doprinašal najtežje žrtve.

Po pripovedovanju starega hmeljarja zapisal

Bezovničan

Upravnik DE Vrbje tov. Pečolar na obisku pri Kudrovih na Pon-gracu. Pogovor je tekel okrog krav molznic

NEW DELHI — Po podatkih zveznega ministrstva za zdravje je imela Indija v začetku letošnjega leta 517 milijonov prebivalcev. Prirastek znaša več kot milijon mesečno ali 13 milijonov na leto.

RIM — V minulih šestdesetih letih so prizadeli Sicilijo in južno Italijo štirje katastrofalni potresi. Potres 11. stopnje konec decembra 1908 je zahteval med Messino in Reggio Calabria skupno 123.000 smrtnih žrtev. V začetku leta 1915 so štirje potresni sunki razdejali Avezzano in terjali 29.978 mrtvih. Julija 1930 je potres v Irpinii podrl 600 hiš in zahteval 1450 smrtnih žrtev. Dne 21. avgusta je potres ponovno prizadel Irpinio; v Arianu je bilo porušenih 60 % hiš, žrtev pa šestnajst.

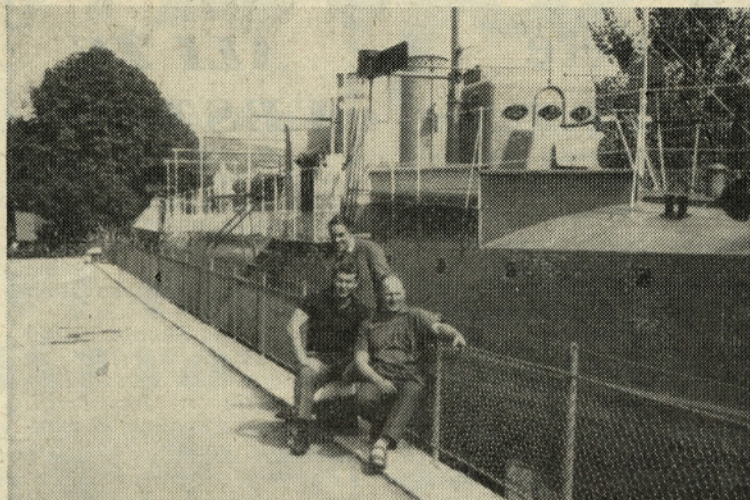
MÜNCHEN — Triletni deček iz Rottala se je z očetom peljal krmit divjad. Oče je povedal, da se je pes jazbečar podrgnil ob puško na sedežu. Počilo je, strel je zadel dečka v desni bok. Fantek je umrl v bolnišnici.

OLDENBURG — V neki Schleswig — holsteinski vasi je Marta Schneekloch dobila porodne krče. Zaradi zametov ni mogla nikamor. Vojaki iz Oldenburga so jo naložili v tank. Štabni zdravnik je med prevozom v bolnico pomagal na ta svet 3,5 kg težkemu dečku.

v pravi tabor, ki je opremljen v narodnem stilu: ob vhodu ograda s kozami in ovčami, malo naprej velik paviljon v obliki šotora z baldahinom in obdan od znotraj s kozjimi kozami. Za klopi in sedeže so polirane lesene klade in hlodi, najdete tudi mize in stole. Godba igra le narodno glasbo. Točaji in točajke strežejo pijačo v lončenih vrčkah. Vsi so oblečeni v narodne nošnje. Medle raznobarvne luči osvetljujejo tabor. Ze zaradi turistične atrakcije si vse dobro ogledava in greva naprej. V bližini, kar v soseski treh hotelov, najdeva ciganski tabor. V krogu med drevjem so postavljeni stari odsluženi vojaški vozovi, prekriti z raznobarvnimi šotori in osvetljeni z raznobarvnimi lučmi. Vmes je tudi nekaj šotorov in dve leseni hišici, kjer strežejo pijačo in jedao. Na sredini tabora je kurišče in plesišče, naokrog pa so debelejši in tanjši žagani hlodi za sedeže in mize. Posediva in pije čudovito vino — nektar, ki teče kot olje, a po zmerni ceni. Kmalu se nas je nabralo kar precej sotovarišev. Če nas ne bi premagala noč in spanec ter misel na naslednji dan, bi kmalu začeli konkurirati kričavim Nemcem, ki jih je tu poleg Francozov precej.

Aladža samostan je okrog ribnika in na njem. V kočah iz trsa in loča so za sedeže klade. Center vsega je samostanski paviljon, ki je delno grajen iz debelega bambusa. Strežejo prikupne nune v mini kutah, igrajo pa patri. Indijski tabor je urejen po indijsko. Povsod so čudoviti kontrasti in sproščena zabava brez predsodkov, ki je toliko odmaknjena od mirnih hotelov, da ne kali miru.

Sele sončno jutro 20. septembra je razgalilo vso razsežnost res zlatih Zlatih peskov. Pohitili smo na obalo in se vrgli v mogočne valove, se komaj osvežili, slikali na kamelah za 10 stotink kot beduini, razposlali pozdrave in že vzeli slovo. Varna s 180.000 prebivalci je tretje največje mesto dežele. Videli

V Varni smo si poleg drugih znamenitosti ogledali tudi pomorski muzej in se slikali pred križarko iz časa bolgarsko-turških vojn

Pazar ima močno industrijo porcelana TITKA in stekla (steklenice za pivo in šampanjec). V bližini je vas Pliska, ki je bila zgrajena 681 leta in je bila nad 200 let prestolnica prve bolgarske države.

Pred Šumenom privabi pogled mogočni skalni venec Madarske planote, v kateri 100 m visoko navpično in nepristopno skalo je neznanec vklesal mogočno podobo na konju jahajočega bolgarskega kana, ki mu sledi pes.

— med množico, ki je poslušala parole, ki so jih vzklikali domači politiki in ruska misija prijateljstva z balkona velikega gledališča. Star očanec mi je med ostalim povedal, da so takšna zborovanja česta, da prejemajo borci, spomeničarji od 10 do 25 % več osebnih dohodkov na plačo ali pokojnino kot ostali.

Po izdatni, preizdatni večerji v restavraciji hotela Vizija nas je speče popeljal avtobus čez hribe in doline proti Velikemu Trnovemu. Le enkrat smo se vmes ustavili na planoti nad Kesarovim na željo prepolnih železcev nekaterih. Ta kraj so hudomušneži imenovali Kozlarevo. Opolnoči smo v starem hotelu Trnovo našli zaslužen počitek.

Kljub temu, da je bila že druga polovica septembra, se nam je prileglo kopanje v visokem skoraj neslanem Črnem morju v Zlatih peskih

smo dolge aleje kostanjev, 3 km dolg park Lenina, velik bulevar Karla Marxa in lep pomorski muzej. Ob varnskem letališču nam je Stojan povedal, da so letala vedno za več dni naprej rezervirana zato, ker je vožnja z letali le za spoznanje dražja od vožnje z vlakom. Npr. vozna karta za vožnjo z letalom od Varne do Sofije stane 11,70 leva, a vlak 11,40 leta. Razlika v času je 1 : 10 v korist letala. Zanimivo je, da imajo tako kot drugod tudi v letalstvu na vodnih mestih mnogo žena. Na progi Sofija—London vozi Marija Atanasova kot glavni pilot.

V dolini reke Dornje je istoimensko naselje z veliko cementarno na desni in s tovarno sladkorja na levi. V bližini so rudniki soli. Tu smo na robu Dobrudže in so neskončne njive, že pripravljene za jesensko setev pšenice, vsakdanjost.

Cesto nas preletajo ruska letala AN-2, ki trosijo po njhval mineralna gnojila. Pred Novim Pazarjem se kakih 20 km desno do ceste razteza Ludogorje, pragozd nizkega cera, ki je poln kač. Novi

V Šumenu smo si ogledali enkrat večjo pivovarno, kot je v Laškem. Na splošno, po pokušanjih njihovega piva sodeč, lahko zaključim, da niti eno pivo, ki smo ga pili v Bolgariji, še daleč ne dosega po kvaliteti laškega piva. Tod živi največ Turkov. Tu se je rodil znani državnik Vasil Kolarov. Čudovite freske stare turške kulture nam je razkrila Tambul džamija, za katero pravijo, da je največja v deželi. Nedaleč od džamije je pokrit Bazar, ki je bil zgrajen v 16. stoletju s pomočjo trgovcev iz Dubrovnika. Blizu mesta je znano posestvo Bančuk, ki redi čistokrvne arabske in angleške konje.

Pokrajina ima dobro razvito živinorejo, zato je v Šumenu inštitut, ki le-to pospešuje.

Z mrakom smo prispeli v Trgovišče in srečali skupine delavcev, dijakov in mladince s parolami v čast rusko-bolgarskega prijateljstva. Pohitili smo za njimi. Z Lipcem sva se zrinila na trg, kjer se srečuje moderna mestna arhitektura z vasko — Trgovščine je zraslo sele pred leti iz vasi v čedno mesto

UMRLA JE JELEN VINCELIJA IZ ČRNEGA VRHA PRI TABORU

So trenutki, ko človek s težkim srcem ugotavlja izgubo človeka pri hiši. To velja zlasti za šotarjevo kmetijo. Umrla je hmeljarka na področju, kjer so že slabši pogoji za uspevanje te naše najvažnejše kulture. Gosnodarila je v težavnih okoliščinah in se borila za obstoj kmetije do zadnjega.

Sedaj je minilo njeno življenje. Osamljena kmetija pa vprašuje, kdo jo bo lahko primerno obdelal.

DE Tabor

Ostal bo le spomin

Dobro smo ga poznali kot dobrega hmeljarja in sadjarja, saj je za oboje dobil tudi več priznanj.

JOZE GOLAVŠEK —
RAMSAKOV ATA IZ LOK

V letih gospodarjenja je nastopal kot dober strokovnjak in organizator. Veliko je čital in je bilo z njim prav lepo pokramljati. »V hmelju,« mi je pravil, »sem kar sam opravljal že včasih odbiro — selekcijo. Tudi drevje, ki ga vidite, sem v glavnem sam posadil. Bil sem med prvimi, ki so uporabljali velike količine umetnih gnojil. Zasedoval pa sem tudi njih učinke in jih primerjal med seboj. Tu doli sem spremenil gozd v rodovitno zemljo in sedaj vidite sadovnjak. Rad sem svoje izkušnje, zlasti v sadjarstvu, prenesel na šolske otroke s tem, da sem jih povabil na praktično delo. Žal je postalo le malo dobrih sadjarjev.«

Ko je posestvo izročil sinu, sta bila njegov vinograd in okoliška narava še največjega pomena zanj. V naravi, s katero se je boril in v katero je korajžno posegal, je našel svoj mir.

DE Tabor

Vrt v februarju

Zemlja se že mestoma odtaja, da lahko že sejemo korenje, špinačo, peteršilj in celo berivko. Obrežemo drevje, grmovnice in jagodičevje. Ob koncu meseca ali v marcu pripravimo tople grede za siljenje solate, mesečne redkvice, za prve setve paradižnika, paprike, cvetače in tako dalje.

Za zimske večere

IGRA S ŠTEVILKAMI

Kako lahko določimo vsoto naprej

Primer: Napiši tri štirimestna števila —

2356

3267

5138

Tisti, ki igro vodi, trdi, da lahko hitro napiše k temu številu še tri; na vsak način pa bo končna vsota 29.997. On napiše

7643

6732

4861

Mi seštevamo, in res, končna vsota je ista, kot jo je prej napovedal vodja igre. Kaj je vzrok te »prevare«?

Število 29.997 je sestavljeno iz trikrat 9999. Ako imamo 3 štirimestna števila, potem je lahko vsako število spopolniti do 9. Če smo tri števila dopolnili z manjkajočimi številkami do 9999, potem mora biti končno število 29.997.

REŠITVE NAGRADNE NOVOLETNE KRIŽANKE

Izmed številnih rešitev je muhasti žreb dodelil nagrade takole:

1. nagrada — 50 N-din — Longino Alojzija, Požeg 6, RAČE pri Mariboru.

2. nagrada — 40 N-din — Petelin Jože, Podutiška 51, Ljubljana.

3. nagrada — 30 N-din — Zagode Boris, Zalec 236.

4. nagrada — 20 N-din — Martinčič Judita, Žalskega tabora 9, Zalec.

5. nagrada — 10 N-din — Polavder Lučka, Pangrac, p. Griže.

Nagrade lahko dvignete pri blagajni uprave KK Zalec.

Cestitamo!

Rešitev križanke po vrstah vodoravno:

Obiralke — KR = baletar — Olt = ol — Doberdob = koši — Itaka = Tasilo — Oka = k — GP — NN — dar = m — San Remo — Pe — g = jezik — karierist — Arno = Aragon — varnosten — on = hip — bikini = tlo — u — knez = aer — le — jc = cigan — S = S — o — dokaz = Vojsko — Ami = ome — lo — udobnost — pika = D — živinoreja — Laško = l — Li — kare — mm = IS — volk — nebo = napaka — Ika = Ana — trakcija = drva — a — l — o — no = pitanci — a — N.

LJUDSKE NAPOVEDI

Če se svečnica jasno zdani, zima še dolgo trpi.

Kolikor škrlanček prej žgoli, toliko po svečnici molči.

PREGOVORI

Kdor lahko z vedrom zajemlje, ne vpraša po korcu.

Vsaka krivica je kakor na oba kraja oster nož.

Uganka

Kdo delati mostove zna brez kamena in brez lesa?

(vz)z

ZIMSKI DOPUST

— Kje si preživel zimski dopust?

— Tri dni v gorah, ostale dni pa doma v mavcu.

ALI ŽE

VESTE...

— da dela 72 inštitutov od 92 v Srbiji za gospodarstvo. Gospodarstvo ni le ustanovilo, ampak tudi poslovno sodeluje in financira približno tri petine znanstveno raziskovalnih organizacij.

— da ima Skopje 346.000 prebivalcev, kar je za 132.000 več kot leta 1953, in je tretje v Jugoslaviji. Mesto se s svojimi 18 montažnimi naselji, kjer živi približno 80.000 prebivalcev, rasteza v dolžino 20 km.

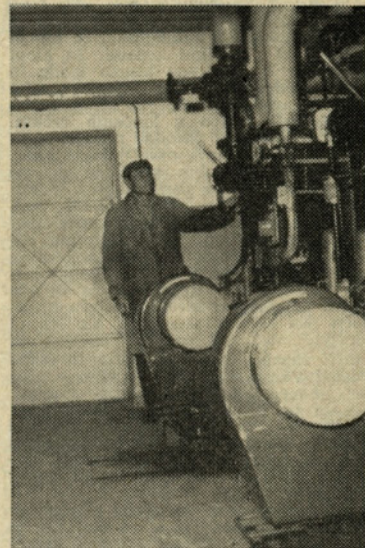
— da so preteklo jesen posejali na državnih posestvih s pšenico 492.000 hektarov, kar je za 24 % več kot prejšnje leto. Kmetje so posejali 60.000 hektarov več ali 4 %.

— da imajo v Andražu nad Polzelo novo 45-metrsko skakalnico. Otvoritveno tekmovanje je zelo lepo uspelo. Sodelovali so skakalci iz Velenja, Šoštanja, Črne, Mislinje, Celja in Andraža. Smučarska skakalnica je delo inž. Jevšenjaka iz Velenja. Andrej Nahtigal iz Celja je postavil rekord skakalnice z 42,5 metra.

— da se je družbeni proizvod v SR Sloveniji povečal od leta 1965 do leta 1967 na indeks 134, proračunski dohodek republike in občine pa zaradi limitiranih stopenj na indeks 116,5.

Zato pa so se dohodki za proračun federacije iz SR Slovenije v istem obdobju zvišali na indeks 246.

LJUBLJANA — Na prvi seji komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo pri izvršnem svetu SR Slovenije so razpravljali tudi o kmetijski raziskovalni in pospeševalni službi, ki sta zelo pomankljivi. Ugotovili so, da je za ti dve dejavnosti premalo denarja.

V teh mrzlih dneh se spomni-mo tudi tistih, ki skrbijo, da delamo na toplem. Na sliki: Tovarš Božiček Franc skrbno nadzoruje peči v kurilnici Hme-zada.

Za smeh

NA KOLINAH

— Drejček, zakaj pa tuliš?
— Marjanova klobasa ima daljšo špilo.
— Saj špile vendar ne moreš pojesti.
— Obližem jo pa lahko!

TRETJINSKI KOMUNIST

— Meni se zdi, da si ti samo na pol član ZK, samo v službi...
— Nisem na pol, samo na tretjino... V službi sem samo tretjino dneva...

STALNA SLUŽBA

Jetnik se razjezi nad paznikom: »Kaj boste vi mene zafrkavali — vas lahko vsak dan odpustijo, mene bodo pa šele čez dvajset let!«

PREVIDNOST

— Kaj napraviš, Mirko, če je na cesti poledica?
— Za vsak primer si umijem noge in oblečem sveže perilo ter nogavice.

USODA

— Pari in pare so človekovi spremljevalci do groba.
— ? —
— Uboge pare smo, ki živimo v parih s parami, končamo pa na parah.

ŠE TO!

OBLAST — V beograjski komisiji za volitve in imenovanja je polovica žensk. Skupaj z moškimi člani komisije redno in pedantno volijo in imenujejo samo — moške.

Imajo pravico, da volijo in da niso izvoljene.

KOLEKTIVNE KOMPETENCE

